

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — o-
deljska izdaja ce-
loletna 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

9 ljudi v gorečem avtobusu

Vrhniški avtobus in vrhniški vlak trčila skupaj - Avtobus naenkrat ves v plamenih - Šofer mrtev, sprevodnik se bori s smrtjo - 5 potnikov hudo poškodovanih

Ljubljana, 15. decembra.

Med vasema Log in Drenov grič, na cesti iz Ljubljane na Vrhniko, se je danes popoldne pripetila strašna in velika avtomobilska nesreča. Ta nesreča je toliko bolj grozna, ker so ponesrečenci pri njej trpeli strašne muke in ker je bilo ponesrečenih več oseb kakor pri katerikoli drugi avtomobilski nesreči, ki se je zadnja leta pripetila v naših krajih. Ni še gotovo, če ne bo ta nesreča zahtevala tudi eno ali več smrtnih žrtev, vendar je obseg te nesreče katastrofalen. Pri zelo obsežnem avtobusnem promet, ki se je pri nas zadnje čase razvil, beleži kronika zadnjih let sorazmerno le malo nesreč. Vendar pa je še vsaka, ki se je do sedaj pripetila, vzbudila precejšnje vznemirjenje, ker so ljudje navajeni, videti v avtobusu povsem solidno in varno prometno sredstvo. Ta najobsežnejša avtobusna nesreča, ki se je pripetila danes, pa je umevno vzbudila tudi večje vznemirjenje in razburjenje, posebno med onimi prebivalstvom, ki je odvisno od avtobusnega in železniškega prometa med Ljubljano in Vrhniko. Težko bo dognati krivce nesreče in po prvih naših informacijah, ki jih v naslednjem podajamo našim bralcem, je nesrečo zakrivil le skrajno neugoden slučaj, dalje neugodne okolnosti, med katerimi je posebno važen novi sneg, ki je zapadel večeraj, v nedeljo.

Kako se je zgodila nesreča?

Med prvimi avtobusnimi podjetji, ki so uvedla promet med bližnjimi kraji in Ljubljano, je bilo podjetje Wiessbauer. To podjetje je uvedlo na cesti Ljubljana-Vrhnika dva lepa avtobusa. Med ljudmi se je to podjetje zelo priljubilo in skoraj nikoli nista bila Wiessbauerjeva avtobusa prazna. Pa tudi v Ljubljani je bil zelo znan »rdeči avtobus«, ki je imel postajališče na Kongresnem trgu. Ta avtobus je bil izdelek tovarne »Fiat« in znamke »Spac«. Prostora je bilo v njem približno za 20 ljudi.

Danes ob 1 popoldne je ta avtobus odpeljal iz Ljubljane proti Vrhniki. V njem je bilo sedem potnikov, poleg tega pa šofer in sprevodnik. Vožnja je bila zaradi zasnežene ceste počasnejša in je avtobus, ki ponavadi potrebuje do Vrhnike samo eno uro, prišel komaj v tričetrti uri do Drenovega griča. Nekaj minut, ko je avtobus vozil z Drenovega griča naprej proti Logu, pa se je pripetila ta grozna nesreča. Bilo je približno ob 1.50.

Vrhniški osebni vlak, ki zapušča Ljubljano ob 1.25, je privozil istočasno z avtobusom na Drenov grič. Malo pred Drenovim gričem se križata cesta in železnica. Poleg železnice teče približno poldrug meter globok močvirski jarek, preko katerega vodi majhen mostiček. Razgled na železnico in na cestno križišče pa zakriva neka hiša. Na tem kraju se je pripetilo že več nesreč. Največkrat so vozniki in šoferji, ki so vozili iz Ljubljane, dolžili to nesrečno hišo nesreče. Tudi šoferju Wiessbauerjevega avtobusa je ta hiša zakrivala razgled. Tako se je zgodilo, da sta

avtobus in vlak trčila

Pri tej priliki moramo omeniti, da železniški prelaz ni prav nič zavarovan in nima nobenih zapornic. Avtobus in lokomotiva sta trčila oba s srednjima deloma drug z drugega. Učinek je bil strašovit. Lokomotiva je z vso silo odrinila avtobus, ga pahnila v stran, zasukala in ga vrgla v jarek. Avtobus je sicer še obdržal pokončno lego, nagnil pa se je s srednjim delom v jarek. Istočasno pa je nastal strašovit tresk in iz avtobusa je švignil ogromen ognjen zublje — vnel se je bencin. V hipu je bil avtobus v plamenih. Iz teh plamenov pa so se žuli obupni kriki potnikov, ki so bili zaprti v avtobus. V prvem hipu ni nihče pomislil na reševanje.

Reševanje ponesrečencev

Potniki, ki so se vozili z vrhnjskim vlakom, so nam pripovedovali: »V prvem hipu nismo niti vedeli, za kaj gre. Slišali smo le velik tresk in nato se je naš vlak takoj ustavil. Pohiteli smo iz kupejev, razen nekaterih, ki so ostali še v vlak, ter opazili pri vlak, v jarku velik avtobus, iz katerega se sikali ogromni ognjeni zublji in pa strašen dim. V začetku smo mislili, da gori prazen avtobus. V tistem hipu pa je začel venetati na avtobusu šipa in ven je skočila goreča in krvava moška postava — bil je župnik Ramšak. Priskočili smo hitro in sedaj šele opazili, da so v avtobusu ljudje. Pričeli smo tolči po šipah avtobusa ter jih razbili in pričeli vlačiti ven ljudi. Bil je obupen prizor. Avtobus pa je gorel neprestano dalje. Predno smo mogli rešiti šoferja, smo morali pogasiti ogenj. Ali kako? Nekdo se je spomnil na sneg in pričeli smo s snegom obklevati avtobus, tako da smo ognjene zublje vsaj za sile pogasili, čeprav je seveda ogenj tlel še dalje. Tako smo počasi reševali drugega za drugim iz avtobusa, razen enega samega, ki je tlel pod avtobusom. Nato smo oddihali na postajo Drenov grič in od tam obvestili o nesreči glavni kolodvor in v Ljubljani ter prosili, naj hitro preskrbi reševalni avto za ponesrečence.«

Ranjenci v plamenih

Šofer je bil mladi Vrhnčan Ignac Mihevc. Zraven je sedel 26letni zidarski mojster Jože Rampih z Vrhnike 190. Za šoferjem je v trenutku nesreče stal sprevodnik Oskar Pogačnik, star 37 let, stanujoč na Vrhniki 37 in pristojen v Podnart pri Radovljici. V avtobusu pa je se-

delo še šest oseb, in sicer 42letni vrhnjski župnik in dekan Ivan Kete, dalje 34letna Franciška Dolenc, žena gostilničarja »Pri Mantovi« na Vrhniki, 32letna Gusti Wiessbauer, žena lastnika »Jugoprometa« z Vrhnike št. 2, dalje dve deklici in prav zadaj pod zadnjo šipo je sedel 45letni Lambert Ramšak, župnik na Vrhu pri Sv. Treh Kraljih.

Ko sta avtobus in lokomotiva butnila drug v drugega, se je prednji del avtobusa popolnoma razbil, z motorjem, hladilnikom in rezervoarjem vred. To je tudi vzrok, da je bencin takoj eksplodiral. Razbila se je tudi prednja šipa, in sicer slučajno odina na vsem avtobusu, druge šipe so potem razbili ljudje pri reševanju. Pod šoferjem pa so se prelomila tla avtobusa in skozi odprtino je zdrknil v jarek pod avtobus zidar Jože Rampih, ki se je znašel v najbolj neugodnem položaju med vsemi ponesrečenci. Šoferja Naceta Miheveca je pritisnil volan, da se ni mogel premakniti, bil pa je najbrže že v prvem hipu nezavesten in popolnoma brez vsake moči izpostavljen strahovitemu ognju bencina in neznosni vročini. Ogenj bencina je tudi objel obraz in telo sprevodnika Pogačnika. Obenem pa je butnil tudi v notranji del avtobusa in potniki so se nenadoma znašli med plameni in v silni neznosni vročini. Vsem je pričela goriti obleka. Pri padcu v jarek je vrglo dekana Keteja s sedeža na nasprotni sedež, kjer je sedela neka deklica. Dekan Kete je to deklico za trenotek pokrnil s vsem telesom in to je bilo za deklico odrešilo. Plamen ji namreč ni mogel blizu ter jo je obklevil le po nogi, ki je malce opečena. Edini, ki je ohranil duševno prisotnost v gorečem avtobusu, je bil župnik Ramšak, ki je razbil s pestjo zadnjo šipo avtobusa in se ves v plamenih poglaval na prosto v sneg. Za njim so ljudje iz vlaka rešili še ostale potnike avtobusa, vse, razen Rampiha, ki je ležal sključen, ranjen in nezavesten pod avtobusom.

Rekord reševalnega oddelka

Ljubljanska reševalna postaja je dobila s kolodvoru telefonično poročilo o nesreči ob 2.12. Pol minute kasneje se je že odpeljal v smeri proti Drenovemu griču reševalni avto in je prišel tja dobrih 20 minut kasneje kot so ljudje telefonirali s postaje Drenov grič ponj. Hitrost, s katero je ljubljanski reševalni avto prišel po ponesrečence, je tudi zanj rekordna. Reševalni avto je najprej naložil Pogačnika in

Ramšaka. Ko so ljudje opozorili reševalce, da je nekdo še pod avtobusom, so vrli reševalci takoj poiskali dolge železne droge ter dvignili avtobus vsaj za toliko, da so mogli ubogega, težko ranjenega in sključenega Rampiha privleči na prosto ter tudi tega naložiti na reševalni avto. Z bliskovito naglico so reševalci nato odpeljali proti Ljubljani ter se s čudovito hitrostjo kmalu nato vrnili po ponesrečenega in nezvestnega šoferja Miheveca. Med tem pa je prišel na pomoč s svojim osebnim avtom tudi vrhnjski posestnik Jelovšek, ki je naložil dekana Keteja in obe ranjeni gospe, Dolencevo ter Wiessbauerjevo, ter jih odpeljal v Ljubljano. Reševalni avto je svoje štiri ponesrečence oddal v splošni bolnišnici, Jelovšek svoje pa v Leonišče.

Stanje ponesrečencev

Zelo resno je ranjen sprevodnik Pogačnik. Težko je ranjen na glavi. Nos ima ves potolčen, obraz hudo obžgan, čepinjo pa nevarno potolčeno. Pretresli so se mu možgani. Ko so ga reševalci pobrali, ni nič govoril, samo toplo zrl predse ter brez čuta sedel na majhnem zidu. Župnik Lambert Ramšak je ranjen na glavi, ves obžgan v obraz, izpuhanjeno ima levo roko in toži o hudih bolečinah v prsih. Najbrže ima vtisnjen tudi prsni koš.

Šofer Mihevc umri v bolnišnici

Najtežje je bil ranjen in poškodovan šofer Nace Mihevc. Obžgan je po vsem telesu. Zgorela mu je na živem telesu vsa obleka. Desno nogo ima hudo opečeno. Obe roki sta mu strahovito poškodovani. Od členov naprej mu je plamen posnel vso kožo in so bile roke kar bele od opeklin. Ranjen je tudi v obraz in tudi možgani so se mu pretresli. Volan pa mu je stisnil prsni koš. Ko so ga pripeljali v bolnišnico, se do večera še vedno ni zavedel. Ob pol 9 zvečer smo prejeli iz splošne bolnišnice obvestilo, da je šofer Ignacij Mihevc podlegel groznim poškodbam.

Rampih, katerega so reševalci z veliko težavo izvlekli izpod avtobusa, je prav resno ranjen. Desna noga ima večkrat zlomljeno in ožgano. Hude opekline ima po obrazu, rokah in nogah. Tudi njemu je obleka gorela na živem telesu in ima zato tudi po ostalem telesu opekline.

Ranjenci v Leonišče

Dekan Kete je prav težko, a ne nevarno ranjen ter je povsem upravičeno upanje, da bo

ostal pri življenju. Po vsem telesu ima hude opekline, najtežje pa po hrbtu, rokah in nogah ter po obrazu. Obraz mu je precej težko razmesarjen. Ed pa je dekan Kete ves čas pri zavesti ter je strahovite bolečine prenašal z največjo potrpežljivostjo in junaštvom. Zdravniki v Leonišču so potrebovali dobri dve uri, predno so ga vsega obvezali.

Gospa Wiesbauerjeva je opečena na obrazu in na desni roki. Gospa Dolenceva pa je precej opečena po obrazu in po rokah. Stanje zadnjih dveh ni kritično in upajmo, da tudi ne dekana Keteja.

V bolnišnici pa so v precej kritičnem stanju vsi štirje ranjenci, najbolj seveda Mihevc in Pogačnik. Tudi Rampihove in Ramšakove poškodbe so precej težke, vendar je pri njih povsem upravičeno upanje, da ostaneta pri življenju.

Deklica, o kateri smo prej omenili, da jo je dekan Kete zaščitil s svojim telesom, je le lahko ranjena in je bila oddana v domačo oskrbo. Prav tako tudi neka druga ženska, ki je le lažje ranjena.

Avtobus je seveda popolnoma razbil in ne nikdar več uporaben za vožnjo. Še dolgo po nesreči je ogenj uničeval posamezne dele avtobusa. Ves prednji del je podoben eni sami razvalini in kupu starega železa. Še dobro ohranjen pa je zadnji del avtobusa. Razbite so seveda vse šipe. Prednja šipa pred šoferjem se je razbila takoj pri nesreči. Vse ostale pa, kakor rečeno, so razbili ljudje pri reševanju.

Pripovedovanje očitidcev

Naše uredništvo, ki je bilo takoj obveščeno o grozni nesreči, se je informiralo pri več očitidcih o njej. Nekdo nam je pripovedoval, da je bilo strahotno pogledati, kako so iz avtobusa vlačili goreče postave. Tako so iz avtobusa izvlekli med drugim velikega moža, vsega v plamenih kakor bakljo in komaj je bilo na njem spoznati, da je črno oblečen — to je bil vrhnjski dekan Kete. Njegova suknja je gorela kakor plamenica. Že oddaleč je bilo čuti neznošen vonj spečenega človeškega mesa. Okoli ponesrečencev pa so stali potniki z vlaka in skušali pomagati, kakor so pač mogli. Najbolj strahoten pogled je bil na Pogačnika, ki so ga ljudje odvedli in posadili k zidu. Vsi znaki njegovega strahnega, osmojenega in opekelega obraza so kazali, da se je reževo od strašnih bolečin, ki jih je pretrpel, najbrže zmedlo. Grozen vtis je napravilo na vse prisotne tudi dejstvo, da nekdo še leži pod avtobusom, toda da mu ne more nihče pomagati, ker ljudje niso imeli v prvem hipu nobenega orodja, da bi mogli dvigniti avtobus.

Vest o tej strašni nesreči se je takoj raznesla po vsej okolici in nočjo ljudje na Vrhniki niso govorili drugega kakor samo o groznem dogodku na Drenovem griču. Vsi pa poudarjajo, da bi bila na tem nevarnem mestu zelo umestna železniška zapornica.

Revolucija po vsej Španiji

V Španiji se je sestavila republikanska vlada - Vojaška letala mečejo republikanske proglase - Generalna stavka - Tudi v Madridu je izbruhnila vojaška vstaja - Veliki nemiri v San Sebastijanu

Pariz, 15. dec. Poročila iz Madrida trdijo, da je bilo proglašeno obsedno stanje v celi Španiji. V več mestih je izbruhnila splošna stavka. Vlada je izdala vse potrebne ukrepe, da zadusi uporniški pokret. V Madridu je redarstvo prijelo več oseb, med drugimi Zamoro in bivšega ministra Mauro.

Pariz, 15. dec. AA. Na banketu, ki so ga njemu na čast priredili njegovi prijatelji, je izjavil bivši šef španske vlade Uriburu, da ne namerava nastopiti proti onim politikom, ki hočejo izpeljati revolucijo do kraja in ki jim je do tega, da ukinejo parlamentarni sistem in upeljuje pravično vlado. Vprašan je le, ali je narod s tem zadovoljen.

Madrid, 15. dec. kk. Od 10 dopoldne dalje letajo vojaška letala nad Madridom in mečejo sredi mesta in nad vsemi vojašnicami proklamacije, da je v vsej Španiji izbruhnila revolucija. Letaki pozivljajo vojaštvo, naj se priključi pokretu, ker bodo sicer njihove vojašnice bombardirali. Proklamacija se glasi:

»Vojaški! Preteklo noč je v vsej Španiji izbruhnilo tako dolgo pričakovano republikansko gibanje, katero želijo vsi oni, ki hrepenijo po pravičnosti. Vojska in narod sta skupno izvedla ta pokret. Vest, ki prihaja od že postavljene republikanske vlade, potrjujejo uspeh, kakor ga je bilo pričakovati. Vsi se morajo priključiti gibanju, da se prepriči državljanska vojna. Če boste to storili, boste zaslužili zahvalo domovine in boste preprečili nedolžne žrtve. Če pa vas bo vaša slabost in nepoučenost gnala v odpor proti tej narodni volji, boste vi prva žrtev. Če se ne podvržete takoj, bodo vaše vojašnice tekmo pol ure bombardirane. Zivela Španija! Zivela republika!«

Zaenkrat je v Madridu še mirno. Kje se je sestavila republikanska vlada, še ni znano. Znano pa je že dalj časa, da se bo v primeru izbruhne velikega pokreta neke v provinci sestavila provizorična vlada. Govori se, da je letalski major Franco eden glavnih voditeljev. Ze v nedeljo popoldne se je upri v neki vojašnici pri Madridu topničarski polk. Ob 10.30 je v paradni uniformi korakala stotinja pešcev po glavnem trgu v Madridu, da zamenja stražo v kraljevem gradu. Pogled na to stotnijo je

bil svojevrsten v času, ko so v zraku demonstrirala uporniška letala.

V mnogih mestih je izbruhnila generalna stavka. Sandader, Bilbao, Valencia, San Sebastian, Cadix, Barcelona itd. Potrdila o tem do sedaj še ni od nikoder.

Ze prej je izšlo vladno poročilo, ki potrjuje, da je bil v Jaci začetek splošne revolucije. Dopoldne je v Madridu bila revolta kakor v slučaju alarma. Čuje se, da se je v neki vojašnici streljalo. Policija je bila ojačena in stoji na svojih mestih s karabinkami. Tudi Barcelono je zasedlo orožništvo. Neki polk v Barceloni se je branil, nastopiti proti vstašem v Jaci ter so ga zaprli v neki vojašnici pod strogim varstvom.

Madrid, 15. dec. kk. Računa se, da bodo danes izbruhnile velike stavke v Madridu in drugih večjih mestih. Orožništvo v Madridu je bilo ojačeno na 6000 mož, to je na trikratno normalno število. Vsekakor je položaj silno napet. Generalna stavka, ki se je začela predvečerašnjim v Saragosi, traja nezmanjšano dalje.

Berlin, 15. dec. kk. Brezlične vesti iz Madrida javljajo, da so vladne čete premagale revolucionarne letalske čete na letališču pri Madridu. Zdi se, da je bil boj zelo hud. V Madridu je položaj zopet miren.

Berlin, 15. dec. kk. Od danes dopoldne dalje je prekinjena z Madridom vsaka zveza. Tudi s španske meje ni nobenih vesti več. Tudi preko Pariza ali Lisbone ni mogoče ničesar zvedeti o dogodkih na Španskem, tako da je inozemstvo zaenkrat navezано samo na uradne španske brezlične vesti, ki pa samo zatrjujejo, da je položaj popolnoma vzpostavljen.

Pariz, 15. dec. kk. Španska vlada namerava obsedno stanje, ki je bilo zaenkrat proglašeno samo v provinci Aragonija, razširiti na vso Španijo. O poteku revolte v Jaci se še doznava: Vstasi so se v tovornih avtomobilih le z majhnim številom strojnih pušk in topov ter 700 pešci odpravili proti Huesci. Vojaškega guvernerja, ki se je v avtomobilu pripeljal nasproti in ki je hotel govoriti pomirjevalno, so srečali s strelji in ga lahko ranili, njegovega pobočnika pa ubili. V dolino Ayerbe je prišlo do spopada med vstasi in več vladnimi polki, ki so vstaske častnike pozvali h kapitulaciji z besedami: »Ne streljajte! Mi smo vsi bratje! Zivela republika!« Ker se je pokazalo, da vladne čete niso popolnoma zanesljive, je poveljujoči general zapovedal topništvu, da odpravi zaporni ogenj med oba nasprotnika. Vstasi so imeli pri tem 2 mrtva in 20 ranjenih. Ker so bili proti topništvu brez moči, so zbežali. Pri tem so vladne čete ujele 1 častnika in 198 mož. V Ayerbe je položilo orožje še 6 uporniških častnikov in 300 mož. Med tem pa je orožništvo v Jaci opustilo častnike, ki so jih vstasi aretirali v Jaci, in revolucija je bila s tem končana. Častniki so bili takoj postavljeni pred vojno sodišče. Oba častnika, ki sta bila obsojena na smrt, sta bila ustreljena v okolici Ayerbe. Častnika sta se pred usmrtniško še obljela in stopila pred puške s klicem: »Zivela Španija!« Eden od njih je bil takoj mrtev, drugi pa je bil težko ranjen, nakar mu je poveljujoči častnik dal še zadnji strel. Kaj se bo zgodilo z ujetimi vojaški, še ni odločeno. Očitno je, da niso poznali namenov revolte in da so svojim častnikom sledili v slepi pokornosti.

Iz Madrida se poroča, da sta bila aretirana oba republikanska voditelja Zamora in Maura ter okoli 20 levičarskih politikov.

Pariz, 15. dec. kk. Kakor se poroča iz Hendaye, je došlo danes v San Sebastianu večkrat do hudih spopadov. Ze zgodaj zjutraj je mnogo demonstrantov hodilo po ulicah in so skušali vdreti v vladno poslopje guvernerja. Dva stražnika, ki sta se pri vходу uprla, sta bila ustreljena. Demonstranti so opustili vse poslopje in razbili pohištvo. Drugi demonstranti so šli pred mesto, kjer so ustavili delavce, da niso mogli na delo, in odrezali tudi ves dovoz mleka in živil v mesto. Na mnogih krajih je prišlo do bojev s policijo, v katerih je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Vse trgovine in gostilne so zaprte. Podrobnih vesti o dogodkih ni mogoče dobiti, ker so demonstranti vdrli v poštni urad in razbili vse brzojavne in telefonske naprave. Tudi v obinejem mestu Irunu so zaprte vse trgovine. Vesti iz Barcelone javljajo, da tam mir in red do sedaj ni bil daljši.

Nemški in francoski katoličani

Pariz, decembra.

Notranje politične težave, s katerimi se bori Brüningova vlada v Berlinu, prizadevajo mnogo skrbi tudi francoskim katoličanom. Tako lepo pričeto delo medsebojnega zblizovanja in spoznavanja, v katerem so francoski katoličani korajžno stopili na prvo mesto (nemško-francoski sestanki v Parizu in Berlinu; študijski odbori v delavci kot Vladimir d'Ormesson, Mgr. Jullien, P. Delattre, Joos, Mgr. Schreiber itd.), mnogo pripomogli k ublažitvi medsebojnih odnosov. Nezaupanja je skoraj da sledilo širokogrudno zaupanje, ki ga je Francoz tako rad uporabljal napram problemu Nemčije in ki ga je že tako čisto ogoljufalo. Kadar je Francoz mislil, da je razmerje med Nemčijo in Francijo na trdnih tleh, je zmiraj sledil nenadni sunek, ki je zrušil ravnotežje in znova postavil vsa vprašanja pred nove rešitve. Zmagi nacionalnih-socialistov je usvarila med francoskimi katoličani nove skrbi. Vodilna vloga centra nekoliko zavira izbruh večje nervoznosti.

Francija nikakor nima razloga, da bi se morala bati tudi najhujšega preokreta v Nemčiji. Francija je danes bolj pripravljena nego v l. 1914. In se nima bati nikakega iznenadenja. Toda Francozi danes sovražijo vse, kar je z vojno v zvezi, ki jo vsi smatrajo za sramoto šlovecstva. Toda iz Nemčije se slišijo glasovi, ki sodobno pravno stanje v Evropi smatrajo za krivično. V težišče spora se stavlja vse, kar je bilo po 11. nov. 1918 ustvarjenega.

Katoliški krogi Francije so trenutno v popolnem nerazumevanju, kaj da Nemčija hoče. K temu se še pridružuje različno pojmovanje in interpretacija nemških zahtev: nemška zahteva revizije pogodb je za Francoze neizvedljiva, nemško pojmovanje krivde svetovne vojne je za Francoze izven debate. Juridični debati nemško-francoskih odnosov se je onstran Rena z zmago Hitlerja začela sveta vojna za osvoboditev Nemčije, ki si usvarja nov začarani krog svoje filozofije.

Ze nekaj let sem Francozi s silnim zanimanjem opazujejo naraščanje velike Nemčije. V Nemčiji je to pojav bolj upravnega značaja. Toda francosko javno mnenje misli, da ta federalizacija velike Nemčije predstavlja prusijanizacijo Nemčije. Kar pa je pruskega, v Franciji ne uživa zaupanja. Stremljenje za Veliko Nemčijo je Francozu istovetno s tremljenjem Nemčije po okupaciji vseh germanskih dežel s Holandijo na zapadu in Avstrijo na jugu. Borbo centra proti pretiranemu zedinjenju Nemcev so francoski katoličani s simpatijami spremljali. Češ, da prusijanizacija Nemčije pomeni razširjenje oblasti socializma na celo Nemčijo. Socializem pa je v Prusiji kratkoročno prevzel tendence cesarja Viljema. Le malokateri Francozi opažajo, da se sodobno presnavljanje Nemčije le nadaljevanje duha francoske politične filozofije iz l. 1789, ki je Franciji omogočil, da se je že pred 140 leti zedinila. Če bi francosko pojmovanje veljalo, potem bi ravno tako lahko Nemci z veseljem ugotavljali, da se Francija danes razkrajja, ker se vsled nujnosti gospodarskega razvoja v centralizirani Franciji ustvarjajo ustanove, ki naj Francijo gospodarsko nekako federativno razdelijo.

Razmerje med Nemčijo in Francijo bazira na mirovni pogodbi iz l. 1919, ki jo cela Nemčija proglasa za diktat, na lokarnskih konvencijah, ki so v Nemčiji kolikor toliko v časti, ker so odprle pot koncesijam in na paktu Društva narodov. Mirovna pogodba iz l. 1919. je za vsakega Francoza pravno dejstvo, kateremu v Nemčiji ne pripisujejo nikake trajnosti. Nemcem je mirovna pogodba izhodna točka v novo dobo; danes mirovna pogodba Nemcem ni več tisto, kar je bila včeraj, nastopili so novi momenti, ki prehajajo mejo mirovne pogodbe. Francozu je mirovna pogodba čim zakonodajalec, zakon, ki vidiš spremembam ne more nikdar izgubiti svoje veljave.

So to primeri, ki bi dali slutiti neresljivost francosko-nemškega problema. Enemu pojmovanju se stavlja nasproti drugo, ki le poglablja razliko. Čim bolj se iščejo razlike, tem večje je nezaupanje v rešitev. Vse nacionalistično časopisje dnevno podčrtava te razlike misleč, da bo s tem Francozom odprlo oči in zmanjšalo riziko bodočnosti.

Toda ravno v tem obstoja napaka, da se te razlike stavlja v nasprotstvo. Delati za francosko-nemško zblizvanje ne obstoja v ugotavljanju razlik in istovetnosti, marveč v iskrenem prikazovanju razlik in napak toliko časa, da te razlike nikogar več ne morejo vznemirjati.

Francoski katoličani so mnogo storili za zmago tega načela. Tudi nemški katolički so storili veliko v tej smeri.

Obojestranska želja je prišla do izraza v Zenevi. Sodelovanje francoskih katoličanov nikdar ni manjkalo Zenevi (L'Union catholique d'études internationales), kjer so ravno francoski katoliški predstavniki prevzeli vodilno mesto. Tudi v trenutni zmedji v Nemčiji francoski katolički ne morejo upati v prekinitve zvez in nemški centrum zato tudi ne daje povoda. Zgodovina pravi, da bo francoski narod ostal v svojih napakah, ravnotako kakor nemški. Toda francoski katolički žele, da si v Zenevi nemška in francoska politika ustvari skupen ritem, ki bi vodil račune v ohranitvi splošnega reda in miru.

Drobne vesti

Rim, 15. dec. AA. V 11 mesecih je bilo uvoženega blaga za 15.000 milijonov, vrednost izvoženega blaga pa je znašala 11.066 milijonov. Priljubljenost znaša 4646 milijonov.

Rim, 15. dec. AA. 30. novembra je bilo v Italiji 534.280 brezposelnih. Največ brezposelnih je v poljedelstvu in v gradbeni industriji.

Los Angeles, 15. dec. AA. Požar je upepeli 15 vil na Mondenski plaži v Malibu. Mnogi zvezdniki in zvezdnice so morali zbežati iz ogroženih hiš na prosto v spodnjih oblačilih. Med požarom so bile eksplozije filmov. Škoda je velika.

Bombay, 15. dec. AA. Ker so se pogajanja z železničarji razbila, sodijo, da bo izbruhnila obča železničarska stavka.

Bombay, 15. dec. AA. Dva morila polkovnika Simpsona sta izvršila samomor.

Dunajska vremenska napoved: Od časa do časa sneg. Polagoma se bo temperatura znižala od severozahodne strani.

Zagrejska vremenska napoved: Po večini oblačno. Hladno in nestalno.

60 letnica nemškega centra

„Ob strani stoje samo lenuhi in neumneži“

Berlin, 15. decembra. d. Včeraj je preteklo 60 let, odkar je dne 14. decembra 1870. bila ustanovljena v pruskem parlamentu stranka, ki si je dala ime »Centrum«. Stiri mesece pozneje, dne 21. marca 1879, se je Centrum ustanovilo tudi v državnem zboru. Pri tej priliki so se zbrali poslanci Centra na svoji seji, na kateri je minister dr. Wirth podal v kratkih obrisih zgodovino centrskega pokreta ter podčrtal važno vlogo, ki jo je igral v razvoju nemške države. Dr. Wirth je izjavil, da je Centrum v celi dobi svojega dolgega in uspešnega delovanja neizpremenljivo stal na stališču, da se morejo krščanska načela uveljaviti v zasebnem in javnem državnem življenju. Za svoje zasluge se ima Centrum zahvaliti v prvi vrsti zvestosti krščanskim načelom, v drugi vrsti pa smernicam, ki jih je zapustil ustanovitelj Centra in

voditelj kulturnega boja dr. Ludovik Windthorst: »Kamorkoli vozi lokomotiva, jaz se hočem peljati z njo. Če bo vozila prosto, bom skušal zavirati, kolikor bom mogel, če se ne bo dalo, bom vozil pa sam. Ob strani stojijo v politiki samo lenuhi in neumneži. Bivši minister dr. Stegerwald je našel vse, kar je v razdobju zadnjih 50 let Centrum storil na polju socialnega vprašanja. Brez njegovega sodelovanja bi Nemčija najbrže le s težavo prebredla gospodarske in socialne težave, posledice zgrbljene vojne. Posebno v povojnem času je bil Centrum oni stebel, okrog katerega so se zbirale vse patriotične in državotvorne sile Nemčije, da odbijejo razkrajajoče vplive komunizma na oni strani, na drugi pa pretiranega nacionalizma.

Vsi člani Centra so prisostvovali sv. maši, katero je služil prelat Kaas.

Uspeh rimskih obiskov

Turčija dobi po zgledu fašizma - kemalizem

Istanbul, 15. decembra. or. Takoj po svojem povratku iz Rima se je zunanji minister Ruđič bej podal v Trapezunt, kjer se je nahajal predsednik republike Kemal paša. Tukašnji časopisi poročajo, da je Kemal paša nato v daljšem govoru naglasil, da je spečelica ašer imel namen podpirati ustanovitev opozicijske stranke. Iz tega varka je Fethy bej tudi ustanovil liberalno stranko. Sedaj pa, da se je prepričal, da je boljše vladati brez opozicije. Opozicijske stranke so bile vedno vir velikih razočaranj. Zato hoče obstoječo stranko, kateri predseduje on sam, tako preustrojiti, da bo obenem vladala in tudi kritizirala. Vlada stranka in opozicija morata biti po njegovem mišljenju združeni v eni sami stranki. Tako bo stranka samo sebe kontrolirala in kritizirala delo, ki je odgovorno in ki bo rodilo veliko uspehov za napredek turške republike.

Tukašnji listi naglašajo, da je predsednik

Kemal paša pokopal vsako misel na ustanovitev druge stranke v državi. »Kakor ima Rusija samo komunistično in Italija samo fašizem, tako mora tudi Turčija imeti svoj kemalizem.« Pones se ni jasno, kako naj kemalizem dejansko izgleda, vendar je toliko že jasno, da se od Kemalove stranke, ki naj se prelevi v kemalizem, ne sme zahtevati, da bi delovala kakor vsaka druga politična stranka. Kemalizem je revolucionarna stranka in kot taki ji gre pravica, da se poslužuje tudi izrednih sredstev, akoravno bi bila protustavna.

Porečila z dežele zatrjujejo, da je narod ostal popolnoma indiferenten napram novemu pokretu. Turek se za politiko nikoli ni veliko zanimal in tudi kemalizem ga ne bo mogel spraviti z ravnotežja. Neustavna rožina je od nekaj navažen, zato tudi ne bo običajni postrilne diktature, ki se nanašanja na lepo formulo kemalizmom.

Agronomi o kmetskih zbornicah

Belgrad, 15. dec. AA. Minister za poljedelstvo dr. Stanko Šibenik je sprejel predstavnike zveze jugoslov. društev agronomov. Delegete sta vodila predsednik zveze in načelnik ministrstva Prohaska in tajnik zveze univ. prof. v Zagrebu dr. Pošić. Zastopniki jugoslovanskih agronomov so se zahvalili ministru poljedelstva za zakonski načrt o kmetskih zbornicah. S tem v zvezi so izrazili svoje zadovoljstvo, da bo kmetištvo dobilo svoja zastopstva. Zveza je mnenja, da morajo biti kmetske zbornice ločene od ostalih gospodarskih zbornic, in da niso njihove sekcije, ker se kmetski interesi ne krijejo z interesi ostalih gospodarskih vej. Tudi poljedelci ne bi mogli biti primerno zastopani v takih sekcijah in zbornicah Zveza je

zadovoljna s tem, da bodo v novih zbornicah tudi zastopniki kmetskih odborov posameznih občin in okrajev, ker bo s tem prebivalstva dana možnost, da neposredno sodeluje v novih kmetskih zbornicah in da nosi odgovornost za njihovo delo. Zveza pozdravlja tudi to, da bodo zbornice sestojale iz izvoljenih in iz delegiranih članov. S tem bo dana možnost, da sodelujejo v novih kmetskih zbornicah tako zastopniki prebivalstva samega, kakor tudi strokovnjaki posameznih gospodarskih ustanov. V kmetskih zbornicah naj bodo poleg zastopnikov ostalih organizacij tudi delegati zveze jugoslovanskih agronomov. Posamezna njih društva naj pošljejo svoje delegate v banovinske zbornice, zveza sama pa v glavno kmetsko zbornico.

Roistni dan Nj. Vel. kralja

Belgrad, 15. dec. AA. Na rojstni dan Nj. Vel. kralja 17. dec. bodo svečane službe božje z blagoslovi v vseh cerkvah in molitnicah. Sprejemni na dvoru odpadejo, knjiga za vpise pa bo razstavljena v maršalatu dvora.

Važno za naše trgovce

Belgrad, 15. dec. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je obvestil gospodarske organizacije, da bo vodil evidenco o tujih nesolidnih trdkah, bodisi, da se bavijo z uvozom ali z izvozom, bodisi s posredništvom pri nakupih in prodajah. Hkratu so bile obveščene o sklepu vse upravne oblasti, da bo zavod izdal periodični list o vseh izpremenbah trgovinske politike drugih držav, ki se tičejo naše izvozne trgovine. Zavod bo pošiljal ta list vsem organizacijam ne glede na njihovo stroko in ne glede na to, ali je vsebina vsakega lista v njihovi ožji interesni sferi.

Izvoz ičmena v Nemčijo

Belgrad, 15. dec. AA. Odbor za okrepitev nemško-jugoslovanskih odnosov je obvestil gospodarske organizacije, da je bila 3. decembra t. l. objavljena nova tarifa za uvoz ičmena kot živinske hrane. Nova carina v znesku 18 mark velja od 4. decembra.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. dec.

Nesreča. Okrog 12 se je pri gradnji mostu Belgrad-Pančevo dogodila nesreča. Podrta se je armatura pri kesonu na desni strani Save. V vodo je padlo 10 delavcev. Eden je utonil, eden je lahko ranjen, ostale pa so rešili.

Na povratku iz Aten se je dr. Voja Marinković ustavil v Skoplju in se tam del časa razgovarjal z banom Lazićem, ki mu je obrazložil položaj v banovini.

V nedeljo se je vrnil v Zagreb naš poslanik v Buenos Aires dr. Milan Strazićki in bo tu prebil svoj dopust.

Dr. Alješin se je danes iz Karlovca vrnil v Zagreb. Zvečer je odšel v Novinarskem domu simultanko s 35 igralci.

Za jugoslovanskega honorarnega konzula pri našem poslanstvu na Dunaju je imenovan Aleksander, brat dr. Tožica v Zagrebu.

Jugoslovanska delegacija pod vodstvom dr. Katičića je prišla na Dunaj pogajati se za rešitev važnih socialnih vprašanj, zlasti glede delavskega zavarovanja, bolniških stroškov itd.

Ravnatelj SUZORja v Zagrebu Milan Glaser je imenovan za stalnega člana komisije pri mednarodnem uradu dela v Zenevi.

Občni zbor JNZ. Na današnji skupščini nogometne zveze je bil s 217 proti 164 glasovi sprejet predlog Zarije Markovića, da se da belgrajskemu sportnemu klubu 150.000 Din. Predlog glede novega načina igranja državnih prvenstvenih tekem je bil odklonjen s 192 proti 108 glasovi. Pri volitvah je bila s 186 glasovi izvoljena lista Zarije Markovića proti listi inž. Kostića, ki je dobila 176 glasov.

Belgrad, 15. dec. AA. Generalno taštstvo mednarodne zbornice za trgovino je obvestilo naš narodni odbor te zbornice, da je bil na seji 5. t. m. izvoljen v izvršni odbor arbitražnega sodišča zbornice za trgovino kot redni član g. Aleksander Cincar-Marković, svetnik poslanstva v Parizu

France Vodnik:

Kulturna zabloda

K predavanju Ocvirka o problemih slovenskega.

Kakor lansko leto, je Slavistični klub tudi letos otvoril vrsto predavanj o perečih vprašanjih našega kulturnega življenja. Tako se je prvo predavanje vršilo v nedeljo v Filharmonični dvorani in sicer je nastopil Anton Ocvirk s predavanjem »O kulturnih problemih slovenskega«.

Predavanje je razočaralo do dna zlasti mladi slovenski kulturni rod. Prve je bilo predavanje zasnovano preveč obširno in je bilo zaradi tega v marsičem zelo nejasno in osarekajoče si. Kdor se je skozi množico besedi dotikal do jedra, je sicer z zadovoljstvom mogel ugotoviti poleg nekaterih posrečenih pesniških tolmachenj nekaterih zgledov iz naše hierarne tvornosti zlasti tudi dejstvo, da je Anton Ocvirk pristal na aksiom kulturne avtonomije, na vidik kvalitete in se solidarno z drugimi omiladinci, ki so že pred njim zagovarjali ta kulturni ideal, poslavil proti nekladnemu pojmovanju kulturnih vrednot z vidika pripadnosti. Prav tako za drugimi sedaj tudi Ocvirk ponavlja, da ni liberalne, klerikalne, socialistične itd. kulture, ker ima vse kulturno ustvarjanje zmisel le v sebi in v lastni avtonomni zakonitosti. Toda kot slab mislec ali pa menda zato, da bi se zdel modernisti, je v svojih nadaljnjih izjavah zapadel najtežji zmoči, ki jo more za grešiti kulturni filozof. Proglasil je življenje za zablodo in je zato kulturo postavil v klonometriko razdaljo od nje. Zanj kultura ni samo avtonomna, ampak tudi absolutna, v čemer se je Ocvirk razdel kot prista reakcionarnega larparalističnega nazora. Neumljivo se mi zdi, kako more človek današnjih dni, posebno se mlad človek, s toliko srditostjo zanikati življenjske osnove kulture. Neumrteno življenjski instinkt, ki se počuti dobro samo v brezdejnosti in imaginarnih utopijah, se pri njem druži s popolnim zanikanjem tradicije — česar jo venomer poudarja — in zlasti s pomanjkanjem vsakega zgodovinskega in empiričnega vidika. Drugače bi vendar videl, da je vsa človeška kultura od svoje zbeke pa do danes poganjala iz živlega življenja in da sicer ne moremo razumeti ne grške ne srednjeveško-gotske, ne renesančne ne moderne ne nobene kulture soloh. Bi videl, da je človek in sicer v vsej svoji univerzalnosti bil kulture prva in zadnje merilo. Bi videl vsaj sodobna dejstva na svojem ožkosročno larparalističnem piedestalu, n. pr. preuda in nasprotja med kapitalizmom in socializmom, ki ju zdi moč v isti koži svoje imaginarnosti in namišljene, v bistvu pa amoralne človečnosti. In bi se slednje menda premislil, vsaj do sedanjih struktur slovenskega kulturnega življenja dajati prečut zastarelost — on, ki z naslodo govori o simbolih slovenskega pesništva, fatalizma in hlapčevstva, kot o večnih, neminljivih pripodobah, dokazuječ s tem, da v svojem pasivnem odnosu do kulture in življenja Cankarja niti razumel ni. Le kako bi ga, če pa naj idejo in zanika borbo ter ne vidi življenja okrog sebe niti za ped!

Transitni promet pri Hodošu

M. Sobota, 14. dec.

Malo je zaved, ki bi tako interesirale ne le Slovensko krajino, marveč tudi okolice Ljutomera, Gornje Radgone in celo Ormoža, kakor jih intereseja otvoritev tranzitnega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko pri Hodošu. In ravno veliki važnosti tega vprašanja se mora pripisovati agilitnosti, s katero se zavzemajo za otvoritev prometa vse gospodarske ustanove omenjenih krajev že celih pet let. Ker se ravno točasno nahaja na več ministrstvih spomenica, v kateri se utemeljuje neobhodna potreba otvoritve tranzitnega prometa, vprašanje tudi na tem mestu posvetimo nekoliko pozornosti.

Na prošnjo pridobitnih krogov se je že leta 1927. vršil ogled proge na Hodošu. Pozneje je dr. Korošec kot prometni minister odredil, da se mora vršiti za otvoritev proge anketa. Dne 18. aprila 1929 se je res vršila v Ljubljani. Za anketo je pripravila predloge železniška konferenca v M. Soboti, ki se je vršila 14. aprila 1929. Začetkom maja istega leta je intervenirala v zadevi pri prometnem ministrstvu v Belgradu posebna deputacija. O zadevi se je razpravljalo tudi na seji tarifnega odbora v Belgradu dne 7. in 8. sept. 1929. Nekoliko dni pozneje (14. sept.) se je vršila v M. Soboti železniška konferenca. Dne 19. maja 1930 je govoril o otvoritvi tudi posvetovalni odbor v Ljubljani. Dne 15. julija istega leta pa je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo z dopisom na ministrstvo zahtevala in utemeljila potreba takojšnje otvoritve prometa.

Z zadevo se je pečala tudi letošnja železniška konferenca v M. Soboti. Zastopniki M. Sobote, Dol Lendave, Ljutomera, Gor. Radgone in vseh gospodarskih ustanov so zopet prišli do soglasnega zaključka, da se z otvoritvijo dalje ne more čakati. Sestavljena je bila posebna spomenica, ki je bila poslana: ministrskemu predsedniku ter ministrstvom: prometa, trgovine, zunanjih zadev, Trgovski zbornici itd. V spomenici je z dejstvi pojasnjeno, da zahteva otvoritev državni in krajevno gospodarski interes.

Kako se bo zadeva končala, nam za enkrat ni znano. Tem potem se obračamo na vse merodajne činitelje, da zadevo podpirajo, ker je velike važnosti.

Italijansko-jugoslovanska konvencija

Palj, 13. dec. Včeraj je bila tu podpisana konvencija med zastopniki Italije in Jugoslavije, tičebo se premoženjskih zadev med provincijo Istro in onim jugoslovanskim ozemljem, ki je nekdanj tvorilo del istrske provincije. In sicer se tičejo te zadeve tako zvane Poborjeve ustanove, bratovščinskih skladov Zavoda zemeljskega kredita, fondov bivše kastavske občine, cestnega odbora Voloske in Opatije ter agrarnega konsorcijske kastavskega.

Italijanski delegati so bili: senator Chersi, predsednik, Serra viceprefekt in profesor Draghićchio. Jugoslovanski pa: dr. Cukar, predsednik, ter advokati Perčič in Jelušič.

Podpis se je izvršil v palači provincialne uprave. Predsednik italijanske delegacije senator Chersi je izrazil svoje zadovoljstvo nad dovršenim delom in se je zahvalil jugoslovanski delegaciji na dobri volji, ki jo je pokazala pri opredelitvi važnih problemov, ki so bili ostali do večerajšnjega dne nereseni.

Odgovoril je predsednik jugoslovanske delegacije dr. Cukar, ki se je zahvalil italijanskim delegatom na sodelovanju.

Po potih Tardieua

Pariz, 15. dec. AA. Minister za finance Germain Martin in minister za proračun Palmade sta izjavila novinarjem, da bosta izdvojila nov proračun v popolnem soglasju in pravotčasno. Proračun za 1931/32 mora sloneti na strogem ravnotežju. To ravnotežje je pogoj glavne finančne politike. Finančni položaj je sicer dokaj resen, vendar ni treba obupati nad bodočnostjo. To velja tudi za primer, da se bo položaj poslabšal. Svojo izjavo sta zaključila s pohvalo bivšemu ministru finance Reynauldu, ki je vodil svoj resor sila preudarno.

Francoski namig Grčiji

Pariz, 15. dec. AA. V zvezi z obiskom dr. Marinkovića v Atenah priobčuje Echo de Paris članek, v katerem pravi, da so mnogi listi tolmachi nedavne obiske v Ankaru kot nesporazum med Grčijo in Jugoslavijo. Po obisku dr. Marinkovića v Atenah, pravi list, bodo razpršeni ti dvomi. Grški politiki po pravici naglašajo, da si želi Grčija miru in da bi grški državniiki izgubili vsako razsodnost, ako bi svojo državo strmoglavili v pustolovščine, ki bi zanetile vojno v tem predelu Evrope.

Anglija plačuje dolgove

London, 15. dec. AA. Davi je angleška država blagajna izplačala Združenim državam 94.390.000 dolarjev. Ta znesek je bil izplačan v poravnavo vojnih dolgov Anglije Združenim državam. Od ureditve teh dolgov je Anglija plačala do danes vsega skupaj 1285 milijonov in 750.000 dolarjev. Preostali dolg znaša 4000 milijonov 398.000 dolarjev.

Napredek angl. filmske industrije

London, 15. dec. AA. Današnji »Daily Herald« naglašja velik napredek angleške filmske industrije, ki daje ljudem 1 milijon funtov šterlingov zaslužka. List meni, da je k temu veliko pripomogel zakon o filmski industriji iz leta 1927. V glavnem pa se ima filmska industrija zahvaliti možem in ženam, ki so ji pripomogli do tako levega razvoja.

Nove angleške ladie

London, 15. dec. AA. Prvi lord admiralieta Aleksander je v Rotherhamu izjavil, da ima angleška vlada po londonski pomorski pogodbi pravico razdeliti pomorski gradbeni program na pet let in tako zagotoviti kapitalu in delu enakomerno zaposlenost. Alexander meni, da bodo zgradili eno križarko v Birkenheadu, 1 rušilec v Clydu na Tyni pri Southamptonu in 1 rušilec v Barrowu. Tako bodo imeli tudi ti kraji nekaj dela.

Polet ital. letalcev v Ameriko odgoden

Rim, 15. dec. AA. Polet italijanske zračne flote v Južno Ameriko, ki bi se imel začeti danes iz Orbetella, se je odgodil na jutri radi neugodnega vremena. Eskadrilo, obstoječa iz 12 vodnih letal, bo vodil italijanski zrakoplovni minister Balbo, katerega bo po nalogu Mussolinija v času odsotnosti nadomestoval drug minister.

Poincaré obolel

Pariz, 15. dec. AA. Poincaré se je počutil v soboto zelo slabo. To stanje se ni spremenilo. Radi tega mu je potreben absoluten mir.

Nemška pritožba

Zeneva, 15. dec. AA. Tajništvo Društva narodov priobčuje pismo, ki ga je prejelo od nemške vlade o dozdavnih nasilnostih napram nemškim državljanom na Poljskem.

Shod rudarjev

Trbovlje, 15. decembra.

Shod, ki se je vršil v nedeljo 14. t. m., je bila močna manifestacija rudarskega delavstva za izboljšanje svojega položaja. Že pred deveto uro je bila dvorana Delavskega doma do zadnjega kotička zasedena, zborovanje je posetilo nad 1500 delavcev. Poročala sta gosp. A. R. h., rudarski tajnik iz Zagorja in gosp. Štruc, načelnik 2. rud. skupine za Slovenijo.

Poročilo obeh govornikov o bednem položaju delavstva se navzoči z zanimanjem poslušali, posebno jih je zanimala razdelitev milijonske podpore, ki bi jo radi vsi, ker so je res tudi potrebni. Ker pa je vsota samo za rudnik premala, jo je treba

prepuščati najbolj bednim, ki imajo mal zaslugež in velike družine. Če bi pa hoteli biti vsi deležni, je premalo en milijon samo za Trbovlje.

Ker so po razdelitvi izključeni do podpore bolniki, je naročeno zaupnikom 2. rud. skupine, naj zaprosijo podjetje, da podeli podporo tudi v prvi vrsti onim.

Nadalje se je sklenilo, radi slabega položaja rudarjev zaprositi Delavsko zbornico, naj forsira pri banški upravi anketo, katera naj skliče vse merodajne faktorje na posvetovanje za pomoč rudarskemu delavstvu. Kakor sedaj izgleda, se kriza še pesteruje. Danes preživlja delavstvo tako bedo, da je potrebna takojšnja pomoč.

Delavska pravda

Za svobodo delavskega združevanja.

Upravni odbor Delavske zbornice za dravsko banovino je razpravljal na svoji redni seji 5. decembra tudi o akciji nekaterih ljudi, ki hočejo nekako uniformiranje delavskih strokovnih organizacij (to je, da bi se vse združile v eno, in sicer uradno). Predlagajo namreč, naj se ustanove prisilne, strokovne organizacije, vodstvo letih pa naj bi se izročilo njim. Upravni odbor Delavske zbornice je soglasno sprejel naslednjo resolucijo:

»Po razpravi o nameri vodstva jugoslovanskih delavskih sindikatov, da zaprosi v posebni avdienci pri Nj. Vel. kralja za to, da se uzakoni ti sindikati kot pravne ustanove delavcev in nameščencev, je ugotovil Upravni odbor podpisane zbornice, v katerem so zastopani pripadniki strokovnih organizacij vseh smeri, soglasno, da ima jugoslovansko delavstvo prisilne stanovske organizacije že v svojih delavskih zbornicah. Upravni odbor je mnenja, da morajo obstojati poleg zbornice še svobodne strokovne organizacije delavcev in nameščencev, v katerih prihaja volja in iniciativnost delavcev bolj do izraza, kakor v prisilnih organizacijah. Svobodne strokovne organizacije morajo biti čimprej, ki je poklican voditi tudi same delavske zbornice, kot pravilne organizacije delavcev in nameščencev. — K. celo svobodnih delavskih stanovskih zastopstev je nezakonjeno tudi v zakonu o zaščiti delavcev, priznava v mnogobrojnih izjavah zastopnikov kraljeve vlade in odgovarja mednarodnim pogodbam, katere je podpisala tudi naša država.« Resolucija je bila poslana na vsa merodajna mesta.

Kranjska industrijska družba odpovedala kolektivne pogodbe.

Nemalo je razburila zadnje dni 2000 pri KID zaposlenih delavcev in tudi vso gorenjsko javnost vest, da so prejele strokovne organizacije od strani vodstva KID odpoved vseh veljavnih kolektivnih pogodb. Odpoved stopi v veljavo s 1. januarjem 1931. Med razlogi za ta korak navaja KID zlasti to, da so pogodbe zastarele in da njih določila ne odgovarjajo več sedanjim delovnim razmeram. V veljavi ostane še nadalje le pogodba o zobozdravstvenem fondu, ki je bila sklenjena pred nekaj meseci. Delavstvo je mišljenja, da vodstvo KID s to odpovedjo v današnjih težkih časih ne tvega kakšnega mezdnege boja, ampak da je njegova namera le, prilagoditi obstoječe pogodbe po nacionalizaciji obrata nastopivšim novim delovnim prikljam. Ka ti pogodbe so v resnici nekoliko zastarele, če pomislimo, da je bila osnovna pogodba skle-

njena še tik po vojni l. 1919. V tem času so bila uvedena ne le čisto nova dela, ampak tudi načini so se v mnogih oddelkih bistveno spremenili. Kot znak, da je pripravljeno vodstvo KID po strokovnih organizacijah z delavstvom skleniti novo za obe strani sprejemljivo kolektivno pogodbo, smatra delavstvo od KID same v odpovedi izraženo željo, da pričakuje predlogov strokovnih organizacij. Delavstvo pričakuje, da bodo šla pogajanja s strokovnimi organizacijami le v tej smeri, da se stare pogodbe prilagodijo sedanjemu načinu dela v tovarnah, da se odpravijo vsi nedostaki pa da bo v vseh stvareh jasnost. Kakor izvemo, strokovne organizacije že pripravljajo enoten predlog nove kolektivne pogodbe, in ga bodo prihodnje dni sporočile vodstvu KID. Kovinarski strokovni tajnik Jugoslovanske strokovne zveze J. Zorman je sedaj stalno na Jesenicah.

Anketa o borzah dela.

Delavska zbornica je z ozirom na stalne pritožbe brezposelnih in na pobudo strokovnih organizacij sklicala 21. novembra anketo, ki je razpravljala o potrebi sprememb pri borzah dela. Delavski časopisi zlasti »Delavska Pravica« so zadnje čase stalno opozarjali zlasti na eno največjo napako, da se namreč niti tisti zneski, ki so določeni za podpiranje brezposelnih, ne izdajajo v te namene. Tako je n. pr. Javna borza dela v Ljubljani, ki ima predvidenih za brezposelne podpore 515.000 Din, izplačala brezposelnih podpor le 328.014 Din ali le 58 odstotkov predpisanega zneska oziroma samo 17 procentov tistega denarja, ki ga plačajo delavci s svojimi prispevki za borze dela. Prav enako je pri vseh ostalih borzah dela v državi. — O vsem tem je obširno poročal na anketi vseh delavskih organizacij tajnik zbornice g. Uratnik. Ugotovilo se je, da temu stanju nikakor ni vzrok ta, da naše delavstvo sploh ni brezposelno. Prav nasprotno je res. Brezposelnost je velika, zlasti po deželi. Da ostaja še ta denar neizplačen, je krivda predvsem v silnem birokratizmu, ki se je uvedel v te ustanove, ki tako ne služijo delavstvu, kateremu so namenjene, skoro čisto nič, ampak se zdi, da so samim sebi namen. — Po izčrpi razpravi so sklenili delavski zastopniki, da se mora pri borzah dela ne samo temeljito izboljšati sedanje nesmotno poslovanje, ampak tudi sama zakonska uredba, ki je te ustanove oživitvorila. Delavski zastopniki so mnenja, da naj gredo vsi prispevki, katere plačuje delavstvo za borze dela, ne posredno v prid brezposelnih, za katere mora v najbližji bodočnosti iz teh začetkov nastati urejeno zadostno zavarovanje za slučaj brezposelnosti.

Župnik Melhior Zorko - 60 letnik

(Mladostna slika je vzeta iz »Tridesetletnice oostaja dveh kmetijskih zadrug«.)

Slovenija ima veliko število vsakovrstnih kulturnih delavcev. Vsi brez izjeme imajo v svojem udejstvovanju težko in hudo borb, katere srečno premagajo ali pa pod njihovim bremenom obnemorejo. V srečni prvi vrsti teh junaških mož gledamo danes našega g. jubilarca, odličnega in zaslužnega gospodarstvenika.

Njegova življenjska kronika nam pripoveduje, da je bil rojen dne 16. decembra 1870 na Zdolah pri Vidmu, da je posejal ljudsko šolo na Zdolah, dovršil par razredov meščanske šole na Krškem, gimnazij v Celju in bogoslovne študije v Mariboru. Slavljenec je služboval na raznih krajih. Najdalje je bival v Cirkovcah pri Pragerskem. V tisti dobi se je pozidala nova župnijska cerkev, novo župnišče in postavila društvena dvorana, v kateri je jubilarci vpriporil več gledaliških iger ter imel celo vrsto poučnih predavanj. Cirkovčani bodo mnogo let glasno s priznanjem imenovali jubilarčovo ime, ker je on ustanovil hranilnico in posojilnico, katero že lepo vrsto let spretno vodi sedanjí zaslužni g. župnik Anton Ravšl.

Za novo postajališče Cirkovce je g. jubilarci polagoma nabral od hiše do hiše zahtevano vsoto. Danes se na tej železniški postaji nalaga dnevno ob času paše do 1000 litrov mleka, ki je mnogim kmetovalcem edini vir stalnih dohodkov.

Hajdina je že več let čakala na mrtvi točki na novo, zlasti za Haloze prepotrebno železniško postajo. Ko je slavljenec prišel iz Cirkovce kaplanovat na Hajdino, je vse številne občine dovedel k složnemu nastopu ter pospešil graditev postaje. Domača občina Hajdina mu je podelila naslov vzor rodoljuba, ker je kljub policijskemu nadzorstvu kot načelnik denarnega zavoda znal zavreti brezobzirno izjemanje za vojna posojila, kakor je znal iz letišče jate spriti orača odstreliti s štirimi zaporednimi strelí štiri krasne fazane.

V tretje gre rado, zato je umevno, da je naš železniški ministere kot vinogradnik pri svojih

mejaših v Samočanih zastavljal svojo besedo na korist splošnosti, da so po večletnem pogajanju končno odnehali ter se nižje pomaknili na križišče, kjer stoji danes nova postaja Osluševci, ki nudi potnikom vabljiv pogled na vinski Tusculum z visokimi palmami na vrhu.

Poglejmo sedaj zadržno trdnjavo v tegu Rečica ob Savinji, ki je gornjegrajskemu okraju na zadržnem zemljevidu Slovenije prilepila rekord. To je zasluga našega jubilarca. ki je kot kaplan v Rečici ustanovil in kot načelnik vodil kmetijsko in denarno zadrugo ter že v prvi kratki poslovni dobi za prvo 600 in pa za drugo 469 članov pridobil. Obe zadrugi imata danes do 14 milijonov dinarjev prometa v letu z znatnim rezervnim zakladom. Strokovnjaška ocena se glasi: »Silno malo je denarnih zadrug v Sloveniji, ki bi se mogle ponasati s tako ugodnimi razmerami — veliki uspehi so v veliko zadoščenje — sigurno imajo člani v 30 letih pri nabavi zadrugi več milijonov dinarjev dobička.« Laskavo se glasi zapisana beseda nadrevizorjeva »o močnem zadržni organizaciji, kakor jih je malo v Sloveniji«. Ze pri nabavi polnega vagona sladkorja je jubilarci pokazal, kako močno zaupa v svoje zadržnike in v svojo energijo. Resnične so besede ustanoviteljeve, katere čitamo v spominski knjižici: »Iz ljubezni do zadržnikov in v obrambo svojega ugleda je ustanovitelj hotel rešiti svoji zadrugi, kar se mu je sijajno posrečilo.« In kot župnika na Spodnji Poljskavi pri Pragerskem se mu je s pomočjo blagih župljanov posrečila nabava novih zvonov, temeljita poprava orgel in sedežev ter elektrifikacija župnijske cerkve. — Vsi Rečani, tržani in okolčani, ki so letos skupno sijajno odlikovali svojega ustanovitelja, se v družbi onih župnij, kjer je dobro znan g. jubilarci po svojem koristnem delovanju, ki znatno lajša sedanje gospodarsko krizo, se veselijo njegove 60letnice ter mu srčno čestitajo. Tej čestitki se pridružimo tudi mi z željo: Na mnoga leta!

Velik sneg

Ljubljana, 15. decembra.

V nedeljo popoldne je zapadel v Ljubljani in po vsej deželi sneg, tako rekoč prvi v letošnji zimi, če izvzamemo drobne snežinke, ki so padle prejšnje tedne. Ta sneg so mladi ljudje in pa zimski sportniki pozdravili z veseljem; prav tako bi ga bili pozdravili tudi kmetje, ko bi bil padel na suha tla. Mnogo razočaranja pa je sneg prinesel revežem, ki sedaj s strahom gledajo, kako bodo prezimili. Novi sneg je zelo vlažen in je na cestah povzročil velikansko brozgo. Snega je zapadlo precej, približno 37 mm beleži vremenska opazovalnica v Ljubljani. Snežna plast je seveda mnogo višja, približno 15 cm. Novi sneg je povzročil znatne prometne zastoje. Tako je v Ljubljani potrgal mnogo telefonskih žic in je bil ustavljen skoraj ves telefonski promet, ki še celo danes, v ponedeljek popoldne, ni bil vpostavljen. Močno trpi tudi avtomobilski promet in prihajajo avtomobili z velikimi zamudami. Železniški promet funkcionira normalno, enako je v Ljubljani tudi tramvaj redno vozil, čeprav so zaradi slabega vremena sedaj vsi vozovi polno zasedeni. V nekaterih mestnih okrajih je v Trnovem, pri Sv. Petru, pa tudi v Mostah je sneg potrgal tudi električne žice, tako da so bili ti okraj in ulice brez luči.

Za Vašo pisarno samo

Dr. CERNETOV POSLOVNI KOLFDAR
1931. objedneno Posl. Adresar Jugosl.
Din 30 — v knjigarnah

Darovi, ki razveseljujejo!

Lahka Vam bo izbera božičnih darov, ako si pogledate letošnje Elida kasete: okusne, lepe in poceni.

ELIDA KASETE
najprimernejši božični darovi

Pevec Jožef Zorman

25 letni jubilej umetniškega delovanja.

V ponedeljek 15. t. m. je slavil v Narodnem Kazališču v Zagrebu, v Puccinijevi operi »Gianni Schicchi«, 25letno umetniškega delovanja na odru naš rojak Jožef Zorman, bivši solist slovenske opere v Ljubljani, Hrv. Narodnega kazališta v Osijeku, Srp. Narodnega pozorišta v Novem Sadu in Mestnega gledališča v Celju. Jožef Zorman je svojo gledališko kariero začel s petjem kot gimnazijec v Ljubljani ter je pel na cerkvenem koru pri frančiškanih pod vodstvom o. Hugolina Satnerja, našega priznanega komponista. Za svoj pevski trud je dobival siromašni študent brezplačno hrano v samostanski menzi. Obiskoval je skrivaj dijaški parter v slovenskem gledališču. Zbudila se mu je taka želja za odrom, da je l. 1903. obesil šolo na klin ter ga je pokojni kapelnik Hilarij Benišek angažiral kot najboljšega peveca društva »Slavec« v operni zbor in male partije. Za svoj trud je dobival Zorman mesečno borih 20 kron. Ni torej čudno, če ni mogel Zorman v takšnih prilikah dolgo izdržati ter se je napotil v Nemčijo, kjer je nastopal po mestih: Magdeburg, Potsdam, Trier, Gera, Dessau. Leta 1907. pa je sprejel težko pričakovani angažma v Rusiji (Libavi) kot lirčni bariton. Pozneje vidimo Zorman v Jurjevu, Dorpatu, Revalu, Tilsitu, Lodzu in Rigi. Leta 1912. pokliče uprava osječke opere Zorman iz Brandenburga pri Berlinu v novoosnovano opero, kjer poje z Majo Strojzičevjo in Cammarotom, kot gostoma, očeta Germonta v »Traviati«, konzula Sharplesa v »Madame Butterfly«, Valentina v »Faustu« in Silvija v »Glumaci«. Razen tega žanje na turneji osječke opere po Dalmaciji krasne uspehe. Po Osijeku pride Zorman v novoosadsko opero; svetovna vojska pa ga zablji v Sarajevu, ker bi ravno moral nastopiti angažma. Nekaj časa je bil interniran v Tuzli radi slavofilstva, pozneje pa so ga kot p. v. vojaka metali iz formacije v formacijo. Po prevratu je bil Zorman solist ljubljanske opere do koncem l. 1923. Prihodnje sezono ga je poslalo Združenje gledal. igracev kot igralca in operetnega peveca v Celje, da pomaga tovarišu Zeleniku in pozneje Janku z Josipom Pfeiferjem voditi mestno gledališče v Celju. Leta 1924. pokliče ga po inicijativi Sachs, dirigenta zagrebške opere, tedanjí ravnatelj Konjović v Zagreb, kjer deluje Zorman neprenehoma že šest let. Kot pevec leže Zormanu najbolje karakternokomične partije v operi in opereti, za kar ima po-

seben dar. Najbolje mu leže partije bandit Giaccino v »Fra Diavolo«, hišni gospodar Benoit v »Bohème« in Betto v »Gianni Schicchi«, v kateri slavi Zorman v zagrebški operi svoj 25letni jubilej. Ta simpatični in skromni pevec briljantnih igralskih sposobnosti priboril si je tekom neprestanega 25letnega naporenega oderskega dela mnogo zaslug, pa se nadejamo, da oživi tudi ob priliki svojega umetniškega jubileja ono priznanje, ki mu gre, kot vestnemu in marljivemu članu naše Talije in jugoslovanske umetnosti.

Nove orgle v Škofji Loki

Stvaren odgovor SN, v soboto 13. t. m.

Škofja Loka, 15. decembra.

Na skrajno netakten napad na župni urad in zlasti na osebo g. župnika Podbevška podamo dopisnikom »Slov. Naroda« tale točna, resnična in kratka pojasnila:

Prvič: Da župni urad te dni razpoliža, oziroma predpisuje, koliko mora vsak davkoplačevalec prispevati k novim orglam, je dovolila davčna oblast.

Drugič: Ni res, da ne bi bil mesni občinski odbor nikogar pooblastil, ki bi zastopal občino pri konkurenčni obravnavi, ampak je res, da je prisostvoval tisti obravnavi g. župana, kakor tudi zastopniki dveh sosednjih občin, župnik in zastopnik škofjeloške ekspoziture; torej je bilo popolnoma pravilno sklenjeno to prispevanje k novim orglam in prenovitvi notranjštine v farni cerkvi. Odtod tedaj neoporeljiva veljavnost tega predpisa, ki se bo izvedel kot vsi drugi.

Trejič: O potrebi novih orgel so razpravljali v Škofji Loki že pred 50 leti, ko je bil mesni župnik g. Soklič. Ali so se sedaj morda 50 let boljale same od sebe, da je danes nepotrebno govoriti o novih? Mislimo, da nad sto let stari instrumenti pač niso za drugega ko za muzej!

Četrtič: Že davno smo poročali v »Slovenec«, koliko bo cerkvena oblast sama prispevala — zlasti iz zapuščine pok. g. Klobovca. Na to idejo torej nismo pozabili, pa mi prav damo g. župniku, če poleg cerkvenega premoženja išče podpor za faro cerkev tudi pri faranih samih. Smo li res tako daleč, da se nam zdi vse drugo bolj važno kot cerkvene stvari?

Petič: Prav v nikaki zvezi niso bile položnice za nove orgle in vabilo na »Dan dogleda tiska«. V zvezo jih spravljajo le tisti, ki to namenoma delajo.

Šestič: Odločno pa odklanjamo surov napad na osebo g. župnika Podbevška, češ, »da po Loki razvema strasti, ki so jih njegovi predhodniki komaj nekoliko ublažili.« S čim naj bi razpaljal strasti? In kakšne strasti? Ali je potrebna nabava novih orgel — razvemanje strasti? In če je dekanija v zvezi z župnim uradom — tu ni prav nič osebnega! — začutila potrebo po propagandi za dober tisk, ali je to kako razvemanje strasti? Kdor se tega »dneva dogleda tiska« ni hotel udeležiti, se ga seveda ni udeležil. Razburjati se pa radi tega ni treba prav nikomur, zlasti na tak brutalen način ne.

Sedmič: Kar tiče razglašanja z bobnanjem, moramo dopisniku javiti, da doslej ni mestno županstvo še nikomur odreklo razglašanja, ki zanima vso javnost. Celo posamezne osebe so že dobile pravico, torej bi jo prav gotovo tudi tisti, ki žele delati reklamo za katerekoli lieto, ki imajo pravico izhajati, dobili brez pomisljanja po goslu: enaka pravica za vse!

H koncu še tole: Ker so danes res drugi časi, bi prav vljudno prosili dopisnika »Slov. Naroda«, naj nikar ne piše proti sodržavljaniu takole: »Komur ni prav, lahko gre tja, kjer so take stvari še dovoljene.« Ali tole ne diši preveč po razpaljanju strasti??

Previden si

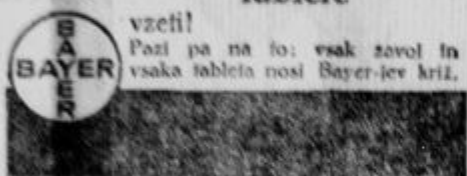
in se boš pri slabem vremenu in dežju primerno oblekel. Kaj pa, če kljub temu prideš s mokrimi nogami drhtajoč domov?

Bodi potem

tudi modro-previden in vzemi takoj 1-2 ASPIRIN-tablete, da se tako izogneš nevarnosti, ki preti Tvojemu zdravju. Ne čakaj, temveč

pravočasno

Aspirin-tablete

Komemoracija

sv. Avgušlina

O proslavi sv. Avgušlina na univerzi je posnel večeršaf »Slovenski list«. Mi podajamo v naslednjem glavni misli g. predavateljev.

Prodavanje g. univ. doc. dr. J. Tarka o Avguštinovi »Državi božje« je bilo rezultat dalekosega znanstvenega študija, ki naj bi znanstveno krugo opozorilo, kako se je na eni strani znanost pod vplivom individualističnega in naturalističnega mišljenja in čustvovanja oddaljila od pravičnega pojava Avguštinove države božje in kako se na drugi strani danes tem glasneje poudarja Avguštinove ideje o Kristusu Kralju, o državi božji kot telesu Kristusovemu in o socializaciji laika pri apostolskem poslanstvu cerkvene hierarhije. Ugotovitev, da so te ideje kar najlepše izražene v Avguštinovi državi božji, je za današnji sodobni pomen sv. Avgušlina velika naloga. Za nas popolnoma novo je bilo zanimivo in valno poudarjanje totalitete krščanske družbe, ki obstoji iz Cerkev in države, kar sta obe ti družbi za kristjane nujni. V taki celotni krščanski družbi vlada Kristus, duhovni kralj, po svojem edinem vidnem namesniku na zemlji tako, da pripade duhovni oblasti kraljevske duhovnosti (regale sacerdotum), neokrajni svetni oblasti pa duhovniško kraljestvo (sacerdotale regnum ali sacrum imperium). Predavatelj je vsestransko označil zgodovinsko ozadje in zgodovinski pomen Avguštinove »Države božje« in kol njene glavne osnovne ideje naglasil bo med nevero in vero, ki je najgloblje gibalno človeško zgodovino, dalje idejo o miru, katerega dobroto in blagoslov proslavlja sv. Avguštin z vrhšeničnimi besedami, ter končno idejo o milosti in penitenciji, ki sta po Avguštinu temelj pravega mira sloveca z Bogom.

Drugi predavatelj, g. univ. prof. dr. Franc Lukman nam je podal vseobsegajoč vpogled v Avguštinovo »Confessiones«.

Predavatelj je postavil dve vprašanji: kaj so »Confessiones« ali podajajo verno sliko Avguštinovega notranjega razvoja, zlasti peripetije v avgustu 386? Zanj je bilo določil po Avguštinovih izjavah Retract. II, 6; Conf. I, 1; II, 1; V, 1; VIII, 1; X, 1, 2; XI, 1. »Confessiones« niso ne avtobiografija, ne spokorna samobitnost, ne veroizpoved, ne samoočrta, ne ekskluzivni znanstveni, marveč so vse to v obliki hvalne in zahvalne molitve, ki na osnovi dobrega in zlega v Avguštinu hvali Boga, da je pravičen, usmiljen in dobrotljiv; v okvir te molitve sodijo tudi zadnje tri knjige, ki niso na pogled v nikakoli bistveni zvezi s prejšnjimi. Ni dvoma, da so prijatelji Avguštinu priporočali, naj opiše življenje, zlasti svojo spreobrnitev. Toda poglaviti nagib, da je prijel za pero, je bil v njem samem: hvaležnost do Boga, ki ga je tako milostno vodil in ki se tako lepo razodeva v stvarstvu, ga je gnala, da je napisal »Confessiones«. — V drugem delu je predavatelj vzel v zaščito objektivno verodostojnost Avguštinovega poročila o njegovem notranjem razvoju in o spreobrnitvi v avgustu 386 (proti Timotheju, Beckerju in Alfariću). Spreobrnitev ni bila nenadna, ampak psihološko pripravljena: od manihajcev se je ločil, skepto je premagal z novoplatonsko filozofijo, predsodke proti katoliškemu nauku mu je razprl sv. Ambrozij s svojimi pridigami in svojo veliko osebnostjo, študij listov sv. Pavla mu je odprl pogled v delovanje božje milosti. V glavi se mu je jasnilo, toda srce je bilo še okovano v sponi mesenosti. Vpravo to povzroča med spoznanjem in življenjem mu je povzročalo mnogo notranjega trpljenja in duševnih bojev. Spreobrnitev v avgustu 386 je bila neposredno zmaga nad mesenostjo, z njo pa je dobilo pravo moč njegovo versko spoznanje. »Obrnil si me k sebi, da nisem več iskal ne žene ne kakage svetnega upanja, stoječ na pravilu vere.« S spreobrnitvijo se je Avguštin oklenil krščanstva v vero-vanju in življenju. Temu ne nasprotuje dejstvo, da je v mesecih po spreobrnitvi v razpravah obravnaval filozofična vprašanja. Hotel je v sebi razčistiti tista vprašanja, ki so ga prej dolgo mučila, ter biti tudi svojim prijateljem v korist. Kdor čita »Confessiones«, brez napora opazi, da sta v knjigi dve plasti: pripovedna in refleksivna. Refleksije so seveda izraz izso-relega Avguštinove poznejših let.

K vsakemu slaviu ...

spada domača glasba. Vi lahko igrate potem naših poučnih pisem, ki so vam brezplačno na razpolago, ako ste si pri nas nabavili kak instrument. Zahtevate tedaj še danes brez plačila knjižico »Kako postane dober godbenik«?

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prodajalna podružnica Maribor št. 102

„Dan dobrega tiska“ v Škofji Loki

Škofja Loka, 15. decembra.

»Kakor je že poročal »Slovenski list«, se je praznik dobrega tiska v Škofji Loki izpremenil v veličastno manifestacijo kat. akcije.

Papeževa zastava na cerkvenem stolpu je bila kakor simbol izključno cerkvenega in verskega značaja cele prireditve. Navzočnost knezoškofa dr. Rozmana je potrdila ist oin pokazala, za kako važno zadevo smatra Presvetli vsak podoben izraz velike papeževe zamisli, kat. akcije.

Pod vtisom prireditve tega dne še vedno živi mesto in daljna okolica, saj pa se je v nedeljo tudi zbralo silno ljudstva iz loške in sosednjih tara, posebno iz Stare Loke.

Ob 10 je stopil na prižnico vladika dr. Rožman, katerega je tedaj večina tistih, ki so do natripanosti napolnili cerkev, videla prvič. Z njemu lasno mirno, jasno in prepričevalno besedo je nadpastir svaril pred sejali slabega semena, katerega sad so vojske in s krvjo oblite krste ... Boljše si je kupiti v obliki dobrega lista ali knjige trajno zvestega prijatelja. Med sv. mašo Presvetlega, kateri je asistiral vsa bližnja duhovščina z g. dekanom Mrakom, je dovršeno prepeval domači pevski zbor in dvignil lepo slovesnost. Po maši je knezoškof obiskal tudi uršulinski samostan, kjer mu je bila prirejena ljubka pozdravna prireditev.

Koledar

Torek, 16. decembra: Albina, devica mučenica; Evzebij, škof mučenec.

O požaru v Hrovaškem Brodu

St. Jernej, 14. decembra.

K dopisu o požaru na Hrv. Brodu, objavljenem v »Slovenec« št. 283 v dopolnilu še to:

Goreli je začelo istčasno pri Luzarju in pri Kirurja, jasec dokaz, da ogenj ni nastal po nesreči, temveč je moral biti namenoma, bodisi iz maščevalnosti, bodisi iz koristoljublja ali iz kakršnegakoli slabega namena podtaknjena. Osumljen požiga je bil Luzar, ki so ga orožniki aretirali. V koliko je sum upravičen, bo dognala preiskava.

Čudna je okolnost, da je v teku par let pri Luzarju kar trikrat gorelo in da je zadnji požar bil podtaknjen baš v času, ko je bila tako gosta megla, da požara niti v sosednji Mršci vasi niso mogli opaziti, kaj šele v St. Jerneju, tako da niti gasilci z motorno brizgalno niso mogli iti gasiti, dokler ni sel prihitel sporočil, da gori. Vendar to še ni dokaz. Kirurja je poleg krme zgorelo vse žito, okrog 300 mernikov.

GRAMOFONE — salonske, namizne ali v kovčegu — najnovejši šlagerjev, kusično glasbo, slo enske posnetke v velikanski izbiri oddaj trvdka **GRAMOFON A. RASBERGER NA MIKLOŠICEVI** cesti 34 iz zalogo pred 1. novembrom po starih cenah!

Bohinj se pripravlja

Bohinjska Bistrica.

Občinski proračun za leto 1931, katerega je sprejel občinski odbor v seji 30. novembra, je sledeči: Dohodki občine znašajo 12.900 Din, izdatki pa 196.882 Din. Primanjkljaj se bo kril s sledečimi davčninami: 20 odstotka določila na neposredno davke v celni občini, v vasi Bistrica še posebej 25 odstotka določila za vzdrževanje vodovoda. Občinska trošarina na vino od hektolitra 100 Din, za žganje, spirit, rum in poseljeno žganje 10 odstotkov od hektoliterske stopnje alkohola, na pivo po 25 Din od hektolitra. Občinska naklada na živino od govedi nam letom po 15 Din, od prašiča po 15 Din, od drobnice po 5 Din in od 100 kg uvoženega mesa ali mesnih izdelkov po 20 Din, občinska davčina na postelje od vsakokratne prenočitve vsakega tujca po 1 Din. Te davčnine je občinski odbor sklenil soglasno.

Za BOŽIČ največjo izbiro

otroš h obleke od 1 leta dalje v vseh velikostih iz bar.una, barhenta, pletenih obl ke, jopie, svitar ev, majice, hlačke, nogavice, rokavice, ice, copatke itd. priporoča v veliki izbiri po jako nizkih cenah

F. J. GORIČAR, LJUBLJANA.

Sv. Petra cesta 29

Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Med ostalimi deli je v prihodnjem letu v narčtu izpopolnjen vodovod v Bistrici, ki ne zadostuje več za današnje potrebe, ter nameravajo vodo zajeti iz potoka Bistrica. Gradili bodo vodovod v Blitnjah. V načrtu je gradnja vodovoda pri Sv. Janezu in na Ribičevem Lazu, kjer je zgraditev istega radi naraščajočega tujskega prometa zelo nujna. S kaldrinskih posojilom 300.000 Din se te dni prične z deli regulacije hudournika »Belca«. To delo je prevzelo podjetje »Pokrete iz Beograda. Regulacija bo do poletja 1931 izvršena. Letos so se pričela gradbena dela za izpopolnitev banovinske ceste od Bohinjske Bistrice proti Sv. Janezu. Cesta je skoraj dovršena. Po prvovrstni zgraditvi bo cesta ena najlepših.

S posebno vneto pa se ljudstvo zanima za mednarodne smučke prireditve, ki se bodo vršile v Bohinju. Z velikim navdušenjem se zato zavzemajo

Piccadilly

KIO UKI

so lahki kot pero, mehki kot iz svil, skrajno trpežni, ceni in elegantni

Dobite jih v vseh velikostih in barvah

PICCADILLY • PICCADILLY • PICCADILLY

vse sportne in nesportne organizacije. Vse z veseljem pričakuje, da bo moglo z udeleževanjem dovršiti vse številne priprave, ki jih bodo zahtevale te zimskosportne prireditve. Smučarji v svojem »Snuškem klubu Bohinjskega« se vneto teoretično pripravljajo in delajo na vsi moč, da s svojo akademijo, ki bo 26. decembra, vnašajo Bohinjske za kraljevski smučski sport. V nedeljo 7. decembra so imeli zopet lepo obiskano predavanje »Tehnika smučanja«.

Prometna društva organizirajo vedno agilnejše občane in pripravljajo vsestransko čim ugodnejši sprejem posetnikom smučskih prireditev. Bohinjske se probuja in bo najvestnejše pripravljene za celotno izvedbo zimskosportnih prireditev — mednarodnih tokom — in da bo zmožni nuditi tujcem uživanje čuda lepote Bohinjske. Ker te prilike, kjer bomo pridobili renome našlj ljub domovnin, ne smemo opustiti, bo s tem Bohinjske največ koristil naši Jugoslaviji.

Ob pol 3 popoldne se je program važnega dne nemoteno nadaljeval. G. stolni vikar Košmerlj je s priznanimi govorniki množnostni nastopil za verske liste. Dajte Bogu, kar je božjega, zato pa nikar ne zanemarite verske izobrazbe, ki je istočasno najbolj trdna opora javnega i državnega življenja. Zato pa mora v vsako slovensko družino vsaj eden versko-nabožni list poleg drugega dobrega čtiva. Zopet je bila cerkev dodobra napolnjena in obenem s Presvetlim prisostvovala govoru in slovesnim litanijam.

Po litanijah si je škof v spremstvu g. župnika Podbevška in drugih ogledal mestno ubožnico in razstavo dobrega tiska v Društvenem domu. Razstava je bila dobro urejena in zelo številni so bili njeni obiskovalci. Nazorno jim je pokazala, katere liste in knjige je treba šteti med dobre in narocne vredne.

Dan, namenjen samo Kristusu in dušam je svoj namen proti pričakovanju dobro dosegel.

Med vsemi krasno uspešnimi prireditvami pa so se četli po mestu in okolici prodajalci nedeljske številke »Slovenca«, ki je bila posvečena Škofji Loki in zato visoko dvignila ugled znamenitega mesta in letovišča. Baže je bilo ta dan prodanih skupaj skoro 1000 številki.

Vsak dan stalna

božična razstava

v L. nadstropju trgovine

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

Osebnosti

— Promocija. V ponedeljek, dne 15. decembra t. l., je promoviral na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani za doktorja modroslovja dipl. phil. gosp. Franc Tomšič iz Novega mesta. Po končani študiju na ljubljanski univerzi je izpopolnjeval svoje vede tudi na kraljevskem vseučilišču.

Novi grobovi

† Umrl je v Ljubljani g. Franc Schuler, vlakovodja v poklju. Pogreb je bil v ponedeljek ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice Sploš. ne bolnišnice v Ljubljani. Železniški pokopjenci in člani Prosv. društva od sv. Petra v Ljubljani so se udeležili pogreba rajnega člana. Pokopjniku svetila večna luč! Preostali naše sožalje!

† V Kresniškem vrhu je umrl 15. t. m. v 76. letu starosti Janez K. s., bivši posestnik v Kresniškem vrhu, oče g. Val. Kosa, župana v Kresnicah. Pokoj njegovi duši, ostalim sožalje!

Za Božič in Novo leto

dobiš najlepše darilce, kupljeno pri trvdki z železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Velika izbira kompletne aluminijaste, emailirane modre, rujav, sive itd. kuhinjske posode, garniture za otroke itd.

Mala kronika

★ Ne odlašajte z naročilom za objavo noveletnega vožčila v »Slovenec«. V zadnjih dnevih radi velikega navala ne bo moglo vsakemu inserentu tako ustreči, kot bi bilo želeli. V lastnem interesu naj torej vsak obrtnik in trgovec čim največ mogče do 1. teden dopolnje svoje cenj. naročilo.

★ Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani ima tečaj za mešani zbor 27., 28., 29. in 30. dec. Pričetek 27. XII. ob 9. v Glasbeni Matici. Ker je turneja po Rumuniji perfektna in je naš odposlanec že odpoval v Rumunijo, da uredi vse potrebno, je udeležba za vse strogo obvezna. Zadržani naj se opravičijo vnaprej. Odbor.

★ Našim prijateljem v Sevnici, Rajhenburgu, Krškem, Brežicah in v okrožju teh krajev. Pevski zbor Glasbene Maticе ljubljanske koncertira danes v torek ob 20 v Narodnem gledališču v Zagrebu na Trgu kralja Aleksandra I. Zbor bo izvajal Berliozovo dramatično legendo za soli, zbor in orkester: »Faustovo pogubljenje«. Čem potom opozarjamo občinstvo zgoraj navedenih krajev, da se jim

Dinar pada.

Saj ni res. Raste. Krasna sobna oprava, med brati cenjena na 7000 Din, bo za 5 Din oddana 11. jan. o priliki zrebanja loterije doma služkinji. Ali imaš že srečke? Dobiš jih v trafiki ali pri zadruzi Služkinjski dom, Ljubljana, Semeniška ulica 2.

nudi ugodna prilika posetiti zagrebski koncert, kajti po koncertu ob 1. ponoči se vrnejo Matičari s posebnim vlakom v Ljubljano. Ta poseben vlak se bo ustavljal na zgoraj navedenih postajah in tako dal priliko morebitnim posetnikom zagrebskega koncerta iz teh krajev za ugoden povratek. Opozarjamo le na to, da si vstopnice telegrafčno zasigurajo pri gledališki blagajni. Kdor si sam ne zagotovi vstopnice, mu na noben način ne moremo garantirati vstopa.

★ Sneg za smučarje. Mrzli studenec-Pokluka, 15. dec. Tu imamo 40 cm snega, smuka idealna, sneži pa še vedno in to za smuko najboljši sneg. — Za prenočišče in hrano je najboljše preiskrbeno v planinski restavraciji g. Zajca na Mrzlem studencu. Smučarji pridite!

★ Razpisana poštna služba. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani naznanja: Razpisana je služba pogodbenega poštarja pri pošti v Boanu IV. razreda II. stopnje. Jamčevina znaša 600 dinarjev. Letni prejemki: redna plača 4800 Din, določila 2400 Din, za borojav in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 91 Din. Prošnje s prilogi naj se pošljejo na drinsko poštno ravnateljstvo v Sarajevu do 1. januarja 1931.

★ Privilegirani knjigarni. Uprava državne tiskarne je izdala knjigarni Sv. Cirila v Mariboru in knjigarni Sava d. d. v Kranju privilegij pri razpošiljanju knjig. In tako je medsebojno

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezensko klice v naše telo. Proti prenosu nalezljivih bolezni ustne dupline in grla porabljajte okusne Anacot-pastilje dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena mnogega zavoja Din 8.—, velikga zavoja Din 15.—

posiljanje paketov, vrednostnih pošilk in pisem med upravo Državne tiskarne v Belgradu in imenovanimi knjigarnama prosto poštini pristojbin.

Vreme v državi. V Ljubljani je kazal barometer včeraj ob 7 jutraj 755.2 mm, termometer 0.9° C do 3.6° C, veter: zahoden, oblačno, 37 mm snega. Iz Maribora na depeše. V Zagrebu je kazal barometer 754.5 mm termometer 2.4° C, veter: severovzhoden, oblačno, 19 mm dežja. V Belgradu je kazal barometer 752.5 mm, termometer 4° C do 7° C, vihar, južnovzhoden veter (košava), oblačno, 4 mm dežja. V Sara evu je kazal barometer 753.5 mm, termometer 3° C do 6° C, mirno, oblačno, 9 mm dežja. V Skoplju je kazal barometer 758.4 mm termometer 1° C do 7° C, veter: severozahoden, oblačno. Iz drugih krajev ni depeše.

★ Zahvala. Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani se najiskrenejše zahvaljuje vsem Trboveljskim in Brežičanom za naklonjenost, ki so jo izkazali ob priliki naših koncertov. Posebna hvala še p. n. učiteljskim obeh krajev za skrb in trud, ki ga je imelo ob tej priliki. — Odbor.

★ »Poučni Slovar«. Zvezek 12 za mesec avgust prinaša nadaljevanje črke »F« od besede »februarska revolucija« do besede »Feret Nicolas«. Na čelni strani je izrek stare modrosti: »Fide, sed tui, vide!«

★ Domači Vedež. Zvezek 2. prinaša besede črke »A« od »Arterioskleroze« do konca in črke »B« od »Babe« do »Bergovega cvetja« v običajnem obsegu na 2 polah.

★ Fonos naš je nesmrtno delo pesnika Prešerna. — Hvalimo ga in častimo li ga prav tako pridno, kakor pridno imenujemo njegovo ime? Naš ponos ne sme biti v publi hvali, da imamo Slovenci Prešerna, marveč v tem, da ga poznamo! Naš ponos mora biti, da vemo za sleherno njegovo pesem, da vemo za bistvo njegovo — saj ni pesnil le za književne zgodovinarje! Pesnil je za vsakogar med nami, za ves naš narod, za kmeta prav tako kakor za meščana. — Da je zastarel? Kaj šel! Le vzemimo v roke njegovo delo in ga prečitamo, od vrste do vrste, od verza do verza na glas: kako je mlad in svež in domač in lep naš Prešeren! — Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo, ki sta ga uredila in izdala v založbi Jugoslovanske knjižarne Avgust Pirjevec in Joža Glonar, je najmodernejša izdaja našega veljkana. Poleg izčrpnega uvoda v njegovo delo iz peresa Avgusta Pirjevca vsebuje knjiga vse, kar se nam je Prešernovega ohranilo, pisma in pesmi v nemškem jeziku. Oprema knjige je zares zlahkna in čez 300 strani obsegače delo krasita Prešernova slika in posnetek njegovega rokopa. Ta mojstrovina naše tiskarske in književske obrti v znanjem pogledu velja brošura le 40 Din, v celo platno vezana 55 Din, v celo usnje pa 90 Din. — Zelo primerno za božično darilo.

★ 50 par stane dopisnica, s katero zahtevajte gratis poskusi vzorce »Pekine rumenila in receptno knjižico za močnatna jedila. Adria tovarna pec. praškov, Ljubljana I, pošt. pr. 124.

★ Absolutni trgovskih akademij, ki nimajo nameščenja, pozivamo v njihovem interesu, naj se takoj javijo v Klubu trgovskih akademikov, Ljubljana, Gospodarskega 8.

★ Zanesljivo in mlo učinkuje je pogoji, ki ga zahtevamo od dobrega odvajalnega sredstva. Zaradi tega je Darmol odvajalna čokolada tako priljubljena in jo zdravniki že desetletja predpisujejo kot odvajalno sredstvo pri odraslih in otrocih.

★ Darujte Podpornemu društvu slepih — Ljubljana — Pod Trančo 2, zlasti o božiču in Novem letu.

★ Vsled preselitve trgovine prodajam blago z znatnim popustom: A. Fuehs, trgovina z urami, zlatino in srebrnino.

★ Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavno snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kranj

Izgleda, kot da cvete trgovina s saharinom. Pretekli terek popoldne so organi žanda merije, finančne kontrole in mestne policije izvršili po Kranju večje število hišnih preiskav radi obstoječega suma, da gre za obširne še tlhotapljenje in razpečevanje saharina. V koliko so bile preiskave uspešne, še ni znano. Svarimo pa vsakogar pred nezakonitim razpečevanjem saharina, kajti kazni so v denarju kot v zaporu zelo občutne. Navsezadnje naj bi se pa ljudje zavedali, da saharin ni nobeno hranivo in je ravno zato dražji nego sladkor, ki je za prehrano vendarle potreben. Zato zapadajo v kazni navadno le najsiromašnejši in je takim ljudem pouk v prvi vrsti potreben.

Savski most v temi. Zimske mesece, ko zgo-daj nastopa mrak, bi bilo potrebno, da je mnogo frekventirani Savski most deležen precej izdatne razsvetljave, kot se dosedaj dogaja. Ob 6. zvečer vse množica delavcev in delavk peš in na kolesih čez most, vmes pa še veliko število avtomobilov, voz itd. in je v svrhu izogiba nesreč razsvetljava nujno potrebna. Tako promet kraj kot je Savski most zasluži precej več pozornosti paznje v vsestranskem pogledu tudi kar se blata tiče in je ta radikalna zamisel mogoča le v Kranju.

Preselitev ateljeja. G. Rovšek Stefan, fotograf v Kranju je preselil svoj atelje iz Rožne ulice v lastno hišo, ki se nahaja ob cesti na pokopališče. V novem ateljeju, ki je povsem moderno zahtevam fotografske tehnike odgovarjajoče zgrajen, je g. Rovšek odprl tudi trgovino z najraznovrstnejšimi foto-aparati in foto-potrebčinami. G. Rovšku želimo obilo uspehov.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Ljubljana

Ka' bo danes?

Drama: Zaprtlo.
Opera: Sveti plamen, Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Red B.
Nočno službo ima o. lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Božična doza KAVE HAG

Vašina 1/2 kg
Cena Din 36.—

LEPO IN

PRAKTIČNO DARILO!

Dobi se v vseh dobrih trgovinah z živili

Ne odlašajte z naročilom za objavo noveletnega voščila v »Slovenec«! V zadnjih dnevih radi velikega navala ne bo moglo vsak mu inšerentu tako ustreči, kot bi bilo želeli. V lastnem interesu naj torej vsak obrtnik in trgovec čim najprej možno še ta teden dopolnje svoje cenj, naročilo.

Nagla smrt mesarice. Včeraj jutraj se je na trgu pripetila nagla smrt. Žena mesarskega mojstra Marija Gregorc je ravno rezala neki kupovalki četrtil kilo slanin, ko se je nepričakovano zgrudila na tla in nepremično obležala. Priskočili so ljudje, nihče ji ni mogel pomagati, zakaj mesarica je bila že mrtva. Prihiteji so razvalili iz Mesarice doma, ki so jo prepeljali na dvorišče Mesarice doma, kjer je mestni fizik dr. Rus ugotovil smrt za kap'o. Na željo sorodnikov so truplo prepeljali na njen dom na Poljanski cesti 81. Poko, na Marija Gregorc je bila stara 47 let in je bila zelo dobrodušna žena. Bodi ji blag spomin!

Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. M. Bajuka ima pevsko vajo drevi in v četrtek točno ob 8 zvečer. Vsi pevci naj se obeh vaj zanesljivo udeležijo.

III. Karitativno predavanje. Drevi ob 8 v »beli dvorani« Unione III. karitativno predavanje. Govori g. konz. svetnik Janez Kalan o temi: »Caritas in Nemčiji«. — Vstop prost.

Z ljubljanskega Grada. Dočakali smo, česar smo se najbolj bali. Pred nami je zima, povsod je sneg, blato, v sobe, v kleti, v dvorane in v luknje, kjer bivajo ljudje, sili mraz, pritiska glad, brezposelnost je zahtevala prve žrtve in največje žrtve so pač otroci. V šolo morajo, pa nimajo dovolj tople obleke, doma nimajo ne kurjave, ne hrane. Spet kličemo na pomoč. Vincencijeva konferenca za Grad prav v ta namen priredi svojo običajno božičnico, rada bi odkarila otroke z obleko, obutvijo, najpotrebnejšim brezposelnim bi rada dala nekaj božiča v živilih. Komur je na srcu nedolžna deca, prezebojoča in stradočča, naj nam priskoči na pomoč v denarju ali v blagu, da oddarimo vsaj na potrebnost. Vsak dar nam je dobrodošel. Darove v denarju in blagu sprejema uprava »Slovenca«, hišnik na Gradu. — Vincencijeva konferenca za Grad.

Violinistka Marija Mihajlovičeva in pianistka Olga Mihajlovičeva iz Beograda bosta koncertirali prvič v Ljubljani v petek, dne 19. t. m. in izvajata naslednji program: Cesar Franck: Sonata za violino in klavir. Ambrosio: Koncert v h-molu, op. 29 (violina in klavir). V. II. delu zaigra najprvo pianistka 3 Debussyjeve skladbe in 1 skladbo španca Falla. Nato zaigra obe umetnici Milojčevićev srbsko igrano Rahmānōv ples za violino in klavir. Koncert se vrši v filharmonični dvorani in so vstopnice v predprodaji po običajnih koncertnih cenah v Matični knjižarni. F. Klavir. KITA, čebainmsor

OBLEKE

prinešene v kemii, snajenje in barvanje, ter pranje in svetlokanje perila izgotovi do praznikov tovarna JOS. REICH, Ljubljana.

Izredni občni zbor podružnice »Sadarskega in vrtnarskega društva« se je vršil preteklo soboto pri prav pičli udeležbi. Po daljši debati se je izvolil naslednji odbor za leto 1931. Predsednik profesor Lovše, podpredsednik nadzornik v p. Štrekelj in za odbornike: gg. Bukovec, Drenik, Gaber, Herzmansky, Humek, inž. Jeglič, Kač, Lap, Olup in inž. Rustija. Pregledovalca računov sta gg. Sušteršič in Lunder.

Kidanje snega in snajenje hodnikov. Mestno načelstvo ljubljanske oporazja hišne in zemljiške posestnike, oskrbnike, hišnike in najemnike hiš, stavlječ in drugih prostorov, na § 82 cestno-polijskega reda ljubljanskega, ki vsebuje določila glede snajenja hodnikov, kadar zapade sneg. Glavni predpisov je treba očistiti hodnike in pešpoti ob posestvih in parcelah nemudoma, čim zapade sneg, in če vsled tega polzi ali se napravi poledica, je treba hodnike posuti tudi s peskom, pepelom ali kako drugo stvarjo. Snajenje in posipanje je treba izvršiti v širini hodnika ali pešpota. Poleg tega se morajo očistiti tudi odločni jarki (kadunje) ob hodniku, ker se sicer pri tajanju ali zmrzovanju snega voda ne bi mogla odtekat. Kadar zapade sneg ponoči ali se napravi poledica, treba je opraviti čiščenje in posipanje vsaj do 7 jutraj. Pri neprestanem snajenju je treba opozoriti hodnike etc., večkrat na dan in jih tako posipati, da ni nevarnosti za pešce. Z dvorišč se ne sme sneg ali led odkladati na cesto, temveč ga je izvoziti v Ljubljano ali na odazana skladišča. Sneg, ki sam zdrži ali se pomoče s strehi, morajo hišni posestniki nemudoma ob svojih stroških zvoziti s ceste. Ob južnem vremenu je hodnike in pešpota po potrebi večkrat na dan očistiti luž in blata. Prestopke teh določil bo mestno načelstvo kaznovalo po cestno-polijskem redu, poleg tega pa bo odredil, da se določeno opuščen ali nima no opravljeno delo izvrši na stroške zamudnega lastnika hiše.

Napeljava elektrike v šisko. — Pod tem naslovom je prišel »Slovenski Narod« od 13. dec. t. l. notico, v kateri sporoča, da mestna elektrarna ljubljanska že polaga električni kabel

proti šiski in da bo sedaj šiska tudi priključena na mestno elektrarno, ker je šiska doslej dobivala električni tok iz elektrarne v Tacnu, kar se zdi (Slov. Narod) namreč »precej čudno«. — Ne vem, od katere strani je bil ta list tako poučen, kakor bi bila že gotova stvar, da bo sedaj električno omrežje v šiski, ki je last električne zadruga za Sp. in Zg. šisko v Sp. šiski, priključeno na mestno elektrarno. Da ne bo beganja med člani zadruga in da ne bo padala niti na mračna sumna na upravni odbor zadruga, da bi bil za hrbtno zadrugnikov in preko njih sklenil, podpisal ali pristal na kako pogodbo z mestno občino ljubljansko, ki je lastnica mestne elektrarne, smatram za svojo dolžnost, podati sledečo izjavo: »Mestni magistrat je res z neverjetno silo pritiskal na električno zadrugo za odstranitev zadrugnega omrežja ter ji za to dal rok 12 dni, ali pa naj zadruga stopi z mestno občino v pogajanja za prodajo tega omrežja. V svesti si, da bomo našli razumevanje za pravično in pravilno rešitev tega vprašanja pri mestni občini v takem obsegu, da bodo zaščiteni interesi zadrugnikov in na njihih slojev tega deavškega predmeta, je upravni odbor stopil zaradi nujnosti vprašanja v pošlanja z mestno občino. Ta pogajanja pa so končala tako, da so zastopniki zadruga podali izjavo, da ne sprejmejo in ne potrdijo brezkompromisnega diktata zastopnikov mestne občine v pogledu najglavnejših vprašanj, da pa jih morajo le vzeti na znanje in jih predložiti občenemu zboru zadruga v končno rešitev. Ta postopek delegatov zadruga je potrdil tudi upravni odbor. — Samo toliko v kritje upravnega odbora zadruga napram zadrugnikom, da ne bo beganja. V interesu stvari ne bom v listih prav nič več odgovarjal tudi če bi bil izzvan. — Salehar Franc, načelnik zadruga.

Nesreča postrežnice. 45-letna postrežnica Marija Radovan, stanujoča za gradom 4, je včeraj jutraj odšla pomivat tla k neki stranki na Celovski cesti 44. Na stopnicah pa ji je nenadoma postalo slabo in revica je padla vztraj ter se močno pobila po glavi. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

Važnost gojenja z apnom bo predmet predavanja g. višjega nadzornika Humeka v sredo večer ob tri četrti na 20 v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Stara resnica je, da trpijo vse ljubljanski vrtni do desetletja na pomikanju apna, kar silno kratki donosi in notranjo vrednost pridelkov. Podružnica »Sadarskega in vrtnarskega društva« opozarja vse lastnike vrtni in ljubitelje cvetic in jih vabi na to važno predavanje.

Oglejte si danes izložbo in razstavo galantnih daril pri Tičarju v Šelenburgovi ulici.

Oddajo se v sajam v Wolfovi ulici št. 12 obseže in suhe kleti, pripravne za shrambo zelenave, sadja itd. Pismene ponudbe sprejema: Upr. odbor dr. Oražnevega dijaškega doma v Ljubljani, univerza.

Bukova drva, trboveljski premog in koks pri tt. »Kurivoc, Dumaška 33. tel. 3434 (Balkan).

Za preproge nespremenljiva

SMYRNA VOLNA

Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Maribor

Slovesen zaključek gostilničarske gospodinjstkega tečaja

Maribor, 15. dec.

Ob 11 dopoldne se je na slovesen način izvršil zaključek slovenskega gospodinjstkega tečaja. Ob tej priliki so se zbrali v telovadnici »Vesne« odlični zastopniki oblasti ter raznih korporacij. Zaključek je slovesno otvorila voditeljica zavoda in tečaja ga. Rapočeva prav s toplimi besedami. Nato so govorili predsednik Zveze gostilničarskih zadrug Zemljič, zastopnik banke uprave Narte Velikonja, ki se je ob ogromnem odobravanju navzočih spomnil Nj. V. kralja, predsednik tujske prometne zveze dr. Senior, obrtni inšpektor Založnik in zastopnik zbornice TOI Oset. Zvezni predsednik Zemljič je nato razdelil posameznim gojenkam diplome. Na banketu so spregovorili zvezni predsednik Zemljič, obrtni inšpektor Založnik ter R. Rehar v imenu mariborskih častnikarjev. Da je ta dvomesečni tečaj tako uspel, je predvsem zasluha banke uprave, vodstva Vesne in zveznega predsednika, zlasti pa njenega neumornega tajnika Petelina. Za razvoj hotelske industrije v Mariboru in okolici je ta tečaj največje važnosti.

CE SNEG NALETAVA.

Nič električnega toka, nič telefona...

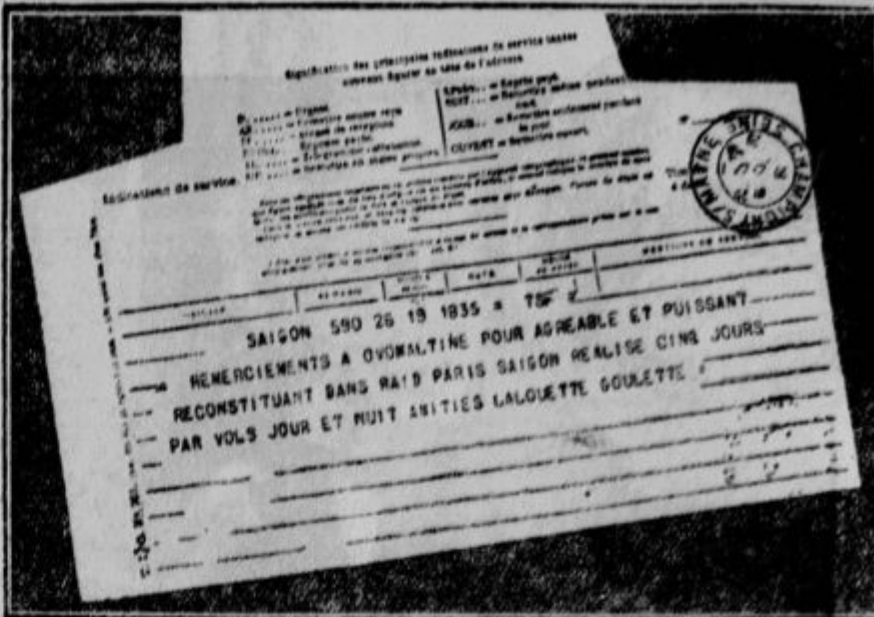
Prav pošteno je bil zapadel sneg v noči na ponedeljek ter nadel obdravski prestolici sneženo odejo; na pohorskih vrhovih dosega ponekod višino preko enega metra. Včeraj dopoldne je bil iz Fale iz nepojasnjenega vzroka prekinjen tok ter je bil radi tega Maribor v presledkih brez luči in električnega toka; škoda je precejšnja, ker se je moral radi tega ustaviti obrat v posameznih industrijskih podjetjih.

Pod znatno obtežko snežnih plasti so se po mestu potrgale telefonske žice ter se je radi tega obseg telefonskega prometa zmanjšal za skoraj polovico. Poštni tehnični oddelek je cel dan prejemal obvestila o potrganosti žicah in nefunkcioniranju telefonskih aparatov ter je bilo pošto tehnično osebo pri vzpostavljanju delih prav pridno in neumorno na poslu.

Nedeljska misijonska prireditve je privabila v dvorano Prosvetne zveze toliko občinstva, da je dvorano čisto zasedlo. Osrednja točka sporeda so bile zvišene besede presvetlega škofa dr. I. Tomaziča, ki je spodbujal in vmešal navzoče k delu za razširjenje misijonske misli ter naglašal visoka stremeljenja sv. Očeta Pija XI. papeža misijonstva, na tem prevajnem torišču praktičnega krščanskega udejstvovanja. V sporednem okvirju so bile tudi zelo uspele deklaracijske in godbene točke, ki jih je z vzorno disciplino ter izkazano večšino proizvajala godba katoliške omladine, ter končno uprizarjeno zelo poučne ter povsem skladno predavanje »Misijonare«. Vsekar je nedeljska misijonska prireditve znatno pripomogla k poglobitvi propagandnega misijonskega dela v Mariboru.

Za ravnatelj študijske knjižnice je imenovan profesor Janko Glasar. K imenovanju odličnemu mariborskemu kulturnemu delavcu naše najpriširnejše čestitke.

Častniške službe. V Bitli je premeščen podporočnik Ljudevit Sveneš dosejal pri mariborskem mestnem poveljstvu; na novem službenem mestu bo pridelen tamošnjemu divizijskemu po-

Polet Paris Saigon v 4 dneh in 21 urah. Tovarna Ovomaltine v Champsigny (Francija) je prejela tole brozjavko: Saigon: Zahvaljujemo se Ovomaltini za prijetno in močno okrepilo pri poletu Paris-Saigon, izvršeno v 5 dneh z dnevним in nočnim poletom. Pozdrav: Lalouette Goulette. Francoska avialica Lalouette in Goulette sta preletela progo Paris-Saigon (Indokina) v rekordnem času 4 dni in 21 ur.

veljstvu, ki mu kakor znano načeluje generalstabil general Zivko Stanislavjevič, preje mestni poveljnik mariborski. Podporočnik Sveneš, po rodu Mariborčan, si je tokom svojega priznanega večnega službovanja v Mariboru a svojo pristno vojaško odkritostjo ter družabnostjo pridobil veliko prijateljev, ki mu ob odhodu iz Maribora priznajo prijetno odhodnico. Mlademu častniku želimo na novem službenem mestu veliko uspeha.

Bog daj srečo. Poročila sta se diplomirani gradbeni tehnik Tone Černe z gg. Tido Radolčičev, uradno pri mariborskem magistratu. Novoporočencema naše prav priščne čestitke!

Ljudski univerzi predava drevi dr. Rapoček o pomenu morja v gospodarskem življenju v petek dne 19. t. m. pa predava vodja tukašnjega Zdravstvenega doma dr. Vrtovec o vprašanju, kako preprečiti otroške bolezni.

Državna realna gimnazija priredi jutri ob 17 slavnostno akademijo s petjem in godbo v dvorani Zdravne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti. Vstopnina: sedeži 10 in 5 Din, stojlišča 2 Din. Akademija se vrši v korist podpornega društva tega zavoda. Vabljeni starši učencev.

Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru. ki se običajno vrši v sredo, je radi državnega praznika rojstnega dne Nj. Vel. kralja preložen na četrtek, dne 18. decembra 1930.

Meljski hrib... Kar naprej grmijo kompleksi čez žentpersko cesto ter znatno ovirajo promet, tako da si morajo šoferji in vozniki kar sami sprosti čistiti cesto. Vseobli aktualno postaja to nerodno vprašanje Meljskega hriba, ki dela že leta sem mariborski okrajni samoupravi toliko brige in skrbi.

Z inštrukcijami iz meščanokoliških predmetov bi si radi pomagala v težkem gnetnem položaju rešna ter vsega priporočila vredna učiteljica.

Cajni rum, najfiniši, si napravite doma iz originalnega »Rumel-a«, katerega dobite samo pri Thür, drogerija Maribor, Gosposka ulica 19.

Trenchenti, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galoše, čez 500 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obroke, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.

Celje

Celjsko mestno načelstvo razglasi: V sredo dne 17. t. m. se bo obhajal rojstni dan Nj. Velikanstva kralja Aleksandra I. kot državni praznik. Hišne posestnike opozarjamo, da mora o biti na ta dan vsa poslopja okrašena samo z državnimi zastavami. (Clen 29. zak. o nazivu in razdelitvi kraljevine in § 9. zakona o praznikih.)

Brivnice bodo jutri na državni praznik odprte samo od pol 8 do 11 dopoldne. Popoldne od 17 do 19 bodo odprti samo damski frizerski saloni.

Pri zahvalni službi božji v Marijini cerkvi jutri na rojstni dan Nj. V. kralja se bo ob tričetrti na 9 dopoldne izvajala Beranova slovenska masa pod vodstvom odličnega pevovodje strokovnega učitelja g. Segule.

Sneg je zapadel tokom prošle nedelje in noči od nedelje na včeraj vendar enkrat tudi v dolinah. Dolgo smo ga namreč že gledali na bližnjih gričih, kjer je zapadel že davno, dočim smo dolžini uživali prav do zadnjega časa le blagodat jeseenskega deževja. Pa je napravil ta prvi sneg grdo mnogo škode. Predvsem je v Celju samem poigral silno mnogo telefonskih žic. V zgodnjem včerajšnjem jutru so bile nekatere ulice kakor zabarikadirane s pretrganimi telefonskimi žicami. V teku včerajšnjega dne so uslužbeni terensko-telefonske sekcije imeli posla zgolj z odstranjevanjem žic. Se večjo škodo pa je povzročil sneg na električnem omrežju. Kmalu po polnoči je v nedeljo nenadoma ugasnila luč po celim mestu. Kakor čujemo, je na več mestih pretrgan daljnovod Fala-Celje, močno pa je raztrgano tudi omrežje v mestu samem. Do trenutka, ko to pišemo, v mestu luč še ne gori.

Umrl je v Gaberju pri Celju 60 letni tovarniški delavec Jurij Hočnik. V celjski bolnišnici je umrla 68 letna Roza Vojsk, posestnica in mešarica iz Gaberja. Prepeljali so jo na dom v Gaberje, odkoder se bo vršil pogreb jutri popoldne. — N. v m. p.

Predavanje o treznostnem gibanju bo imel jutri popoldne ob treh v Narodnem domu gimn. katehet g. prof. Pavlič.

Rezervni častniki se pozivajo, da polnoštevilno posetijo svečano častniško zabavo, ki jo priredi za proslavo rojstnega dne Nj. V. kralja v vseh gornjih prostorih Narodnega doma celjski Oficirski dom. Obleka svečana. Udeležba pri dopoldanski službi božji je pa itak dolžnost.

Slovenigradec

Motoeiklistična nesreča. V soboto zvečer so je v Breznem ob Dravi zgodil resnejši karambol z dvema motoeiklistima. Bolj pozno v noč sta v smeri iz Maribora pripeljala z motorjem dva mlajša moška iz Brezna, v smeri iz Marenberga pa je s svojim motorjem pripeljal Časov sin iz Brezna. V bližini Časovega doma sta vsled goste megle zadela ob voznika skupaj ter se zvrnila v obsešni jarek, pri čemer je dobil Čas resnejšo poškodbo na čelu in desnem očesu, ostala dva pa sta dobila lažje poškodbe in sta ostala v domači oskrbi, dočim je Časa odpeljal g. Klobaš iz Slovenjgradca s svojim avtom k zdravniku. Tudi motorja sta bila precej poškodovana in jih je neki voznik naložil na svoj voz ter opeljal v popravilo.

Trbovlje

Proslava. Na dan rojstva Nj. Vel. kralja priredila ljubljanski rezervni častniki slavnostno akademijo, pri kateri sodelujejo vsa prosvetna in humanitarna društva. Vabimo k obilni udeležbi.

Kljub slabemu vremenu je nedeljska dobrotelna prireditve sijajno izpadla. Posebno je imenitnejši navzočim krasni govor vreden, prof. dr. L. Ehrlich, ki je v prvi liniji pokazal krščansko Caritas. Tudi pevskie tičke so bile pod vodstvom gg. Škerjanca in Gorograta prav izborne.

Slovenska Bistrica

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Aleksandra I. bo v sredo ob pol 9 predpoldan v mestni cerkvi. Bo slovesna sv. masa, zahvalna pesni in molitve za kralja. K tej slovesnosti so vabljene vse državne in civilne oblasti.

Pondeljkov živinski sejem se je zelo slabo obnesel. Krivo je slabo vreme in pomanjkanje denarja.

Novoletna večerja sprejema naš zastopnik. Trgovci in obrtniki, ne zanemarijo te prilike. Kateri imed Vas še ni to storil, naj naroči takoj, ker je že zadnji čas.

Nedeljski sport

Ze itak pičli program, bi skoro odpadel radi slabega vremena. Tako sta se pa vseeno vršili dve nogometni tekmi in sicer v Ljubljani in Celju. V Celju so imeli drugi pokalni finale, kajti prvi se je že vršil v Ljubljani. V drugem finalu so pa Atletiki zmagali s presenetljivim rezultatom nad mariborskimi Zelezničarji. Skoro neverjeten je rezultat 11:1, ki so ga dosežili Atletiki, obenem je pa tudi to dokaz, da je moštvo Atletikov v izborni formi. Spomladaj bodo gotovo igrali v tekmah za prvenstvo važno vlogo. Vsi ti znaki pa kažejo, da nogomet v provinci lepo napreduje. Zato tudi razumemo, da je stavljen občnemu zboru nogometne zveze predlog, da se sedež podzveze prenese v Maribor.

V Ljubljani pa se je vršila trening tekma med »Ilirijo« in Rapidom, ki je podlegel z rezultatom 3:2. Naravno, da je ta rezultat previsoko izražen, kajti Rapid je bil do zadnjih minut enakovreden nasprotnik domačim. Tako visok rezultat je pa dosegla le izborna razpoložena napadalna vrsta, kajti vsak strel na gol je obselel v mreži. Posebnega sportnega užitka tekma ni nudila, zato je bilo pa več zabavnih momentov, ki so nastali radi zasneženega terena.

V soboto se je vršila v Zagrebu redna glavna skupščina naših lahkotletikov. Potekla je veselozi mirno in stvarno, glavna debata se je zopet enkrat vršila radi razmer v Ljubljani. Sedaj upamo, da bo šlo nekoliko boljše, ker se je na občnem zboru izvolil širši odbor, ki bo vodil lahkotletsko gibanje pri nas, kar bo gotovo boljše. Tekma za Šheilov pokal se pa ne bo vršila več v Ljubljani, temveč v Mariboru. To je menda prvi znak, da bo presla počasi iniciativa v vseh panogah v Maribor. Ko to pišemo, se odločuje tudi usoda nogometne podzveze, ki bo najbrže prenešana tudi v Maribor. To so pozitivni uspehi sportnega delovanja naših sportnih delavcev.

Pri volitvah nove uprave so bili izvoljeni naslednji gospodje: predsednik: Ugrinčič, I. podpreds. Knežević, II. podpreds.: Grund, tajnik: Muhvič, blaginjak: Kohn, tehnični referent: Dobrin, odborniki: Kovačič, Petričič, Boranič, profesor Ambrosi, Macanovič, Novak, Braški, Milne. Delegati v Ljubljani: prof. Ančik, Baitezar, geometer Černe in Sancin.

Važni so tudi termini, ki so bili določeni za razna prvenstvena tekmovalja. Croscovrni tek bo 5. aprila v Zagrebu, prvenstvo mostev 6. in 7. junija, statefni tek za Šheilov pokal 14. junija, prvenstvo poedincev prvi del 18. in 19. julija v Zagrebu, drugi del pa 18. in 19. in 19. septembra istotam. Drugi del bo veljal obenem tudi za izbirne tekme za balkansko olimpijado v Atenah. Zensko državno prvenstvo se bo vršilo 4. in 5. julija v Pančevu. Drug važen sklep je tudi ustanovitev fonda, iz katerega se bodo financirali razni tečajji za lahkotletiko in plačevanje trenerjev in mednarodnih tekem.

V nedeljo so pa zborovali nogometišti. Zborovanje je bilo zelo burno, zlasti med razpravo o denarju iz južne Amerike. S precejšnjo večino glasov je bilo sklenjeno, da dobi BSK 150.000 Din. Vprašanje lig ni še rešeno, kaže pa, da bo propadlo.

Smuski tečaji na Pohorju. Za časa božičnih počitnic priredi Zimskosportni odsek SPD Maribor sledeče tečaje: 1. Za začetnike pri Mariborski koči pod vodstvom gg. inž. Rungaldiera in poročnika Ogorelica. 2. Za izvežbane smučarje pri Klopem vrhu. Vadi zvezni nastavnik g. Tavčar iz Ljubljane. Celodnevna prehrana pri Mariborski koči znaša Din 30. Pri Klopem vrhu pa Din 35. Prijavnina Din 30. Prijave sprejemamo do 23. dec. gg. Bučič v Vetrinjski ulici in g. Majer na Olavnem trgu. Ponovno prosimo vse one, ki se nameravajo udeležiti kakakega tečaja, da se pravočasno prijavijo. Kakor posnemamo iz dosedanjih vremenskih poročil, bomo imeli za Božič krasno smuko, tako da bo prišel vsak na svoj račun.

Zlata papeževa svetinja za Edisona. Thomas A. Edison je podaril sv. očetu papežu Piju XI. poseben narekovalni aparat. Papež je v priznanje velikih zaslug, ki jih ima stari izumitelj za človeštvo, podelil Edisonu zlato svetinjo s sliko sv. očeta.

Od polic. komisarja do duha in la

Z 41 leti zamenjal meč s križem.

Red piaristov je znan že precej po svojem delovanju zlasti radi njegovih šol. Ta red bo v kratkem sprejel med svoje vrste duhovnika, ki ima za seboj burno življenje častnika nemške armade, in ki se je odločil, da zamenja pisano uniformo častnika s preprosto redovniško haljo in da posveti svoje življenje dušebrižništvu in vzgoji mladine.

Henrik Brückner, tako se imenuje novi kandidat, se je rodil pred 41 leti v Würzburgu ob Mainu. Ko je končal srednjo šolo, se je odločil za vojaški stan in vstopil v kadetnico. Ko je bil star 20 let, je bil poslan na Kitajsko k 6. pomorskemu bataljonu in ostal tam štiri leta. Nato pa je v nemški Vzhodni Afriki izbruhnil upor in moral je s svojim oddel-

cijskih bojov v Berlinu, Monakovem in Stuttgartu. Ko se je položaj umiril, je jesni leta 1919 vstopil k policiji in obiskoval policijsko akademijo. Hitro je napredoval v svojem novem poklicu in je bil naposled imenovan za policijskega komisarja.

V vsem svojem burnem življenju pa ni nikoli mogel najti miru in leta 1923 je sledil božjemu klicu in začel študirati bogoslovje. V jeseni leta 1927 pa je vstopil v red piaristov. Matična hiša piaristov v Rimu ga je sprejela in obiskoval je v Rimu papežovo univerzo. Ko je končal bogoslovje in modroslovje, je leto 12. novembra v dunajski baziliki Maria Treu položil svečane obljube. Goreča želja, da bo postal duhovnik, se mu bo skoro izpolnila: 20. t. m. bo posvečen v diakona in 28. t. m. bo prejel mašniško posvečenje v cerkvi sv. Stefana na Dunaju.

Mož, odlikovan z železnim križem 1. in 2. razreda, s turškim polmesecem 1. razreda, z bolgarskim kronskim redom 1. razreda, z zaslužno medaljo s krono in mečem, z redom viteza častne legije, zapušča slavo in minljive laborike tega sveta in stopa v službo Najvišjega.

To je na Dunaju že drugi slučaj, da je bivši častnik stopil v božjo službo. Prvi je bil polkovnik Richter, ki je sedaj ceremonijar dunajskega kardinala.

Če sloni zdivjajo

V slavnostnem sprevodu na čast novomenovanemu prvemu londonskemu županu je bila tudi skupina silno lepo opremljenih slonov. Ko so sloni zagledali rdečo levjo sliko, katero je nosil neki dijak, so nenadoma zdivjali in povzročili silno paniko. To ni nič nenavadnega, zakaj v domovini slonov, v Prednji in zadnji Indiji, se pogosto pripeti, da sloni zdivjajo in povzročijo ogromno škodo. Kljub ogromni velikosti so ti debelokožci zelo fino čuteči in nervozni. Njihovo glasno trobentaenje, kakor ga večkrat slišimo pri predstavah v cirkusu, pomeni večinoma nervoznost, nemir in strah. Znano je, da gredo sloni le zelo neradi blizu mimo konj in oslov. Na to se morajo potovati po Siamu in indijskih deželah posebno ozirati. Zakaj slon, ki je postal nervozen, lahko z enim udarcem z rilcem vrže konja z jezdecem vred po tleh.

Ljubezen slonov do svojih strežnikov in vodnikov je naravnost ganljiva. Po pravici imajo v Indiji slone za najbolj pametne živali. Čas parjenja slonov pade večinoma v mrzlo letno dobo, torej v suho perijodo Prednje in Zadnje Indije od novembra do aprila. V tem času se skoraj vsak dan ob prvih jutranjih urah nudi ob glavni palači v Bangkoku več-

krat izredno razburljiv prizor. Tam za notranjim ministrstvom v posebnih hlevih skrbno gojeni tako zvani beli sloni se morajo, ko nastopi čas parjenja, vsako jutro kopati v bližnji reki. Samec teče ob tem času iz žlez na glavi neka neprijetno dišeča oljnata tekočina. Vodnik slona mora gledati posebno na to, da ostanejo očesi čisti. Da spravijo samec srečno do reke, vodijo pred njim samec. Po večini se to izvrši brez posebnih prijetljajev. Vedno pa že čaka zgodaj zjutraj velika množica ljudi. Že ob samem pogledu na množico postane slon divji. Če ob taki priliki slon slučajno sreča kitajskega kulija z vozičkom, zasadi svoje zobe v voziček, ga vrže kvišku, voziček pade zopet na tla in se seveda popolnoma razbije. Škodo seveda trpi prestrašeni kitajski kuli. Zgodilo se je že, da je parči se slon ustavil električni tramvaj. Ko so leta 1910. kronali kralja Vajiravudha, se tuji poslaniki niso mogli peljati iz palače skozi glavna vrata, ker so pred palačo divjali sloni. Previdno so jih peljali skozi zadnja vrata templja. Srečo pa prinese, če slon ubije človeka.

Izpremembra v rhovnem vodstvu francoske armade

Kakor se poročila iz Pariza, bo dosednji šef gener. štaba francoske armade, general Weygand (zgoraj) namesto maršala Petaina (spodaj) vstopil v rhovni vojni svet in prevzel vrh. poveljstvo nad armado.

Ceškoslovaški kriminolog o smrtni kazni

Te dni je bil izvoljen za rektorja Karlove univerze v Pragi prof. dr. Mržička, eden najbolj znanih češkoslovaških kriminologov. Dr. Mržičko priznava v njegovi stroki, kazenskem pravu, tudi v inozemstvu kot uglednega znanstvenika. Saj je nedavno predsedoval mednarodnemu kongresu kriminologov v Pragi. Ob priliki svoje izvolitve za rektorja je imel zanimivo predavanje o temi: O nalogah kazenskega prava. V tem predavanju je oblikoval temelje kazenskega prava. Dejal je, da družba kaznuje radi tega, ker ne želi, da bi nastala doba splošnih kršitev pravnega reda. Treba pa je opustiti pretiravanje z državo. Ako kazenski zakonodavec želi napraviti svojo nalogo pravilno, mora točno in jasno vedeti, koliko in kaj hoče s kaznijo koristiti družbi. So nekatere metode, katerih namen je, da se s kaznovanjem enega zastraši tudi druge, dalje, da se zločinec poboljša in naposled, da se napravi zločinca neškodljivega. Od teh metod je najstarejša metoda straženja, ki je v kazenskem pravu vladala do konca 18. stoletja. Nad večino zločincev je bila do tedaj navadno izrečena smrtna kazen, ki pa so jo še poostriili z mučenjem. Toda število zločincev radi tega ni padlo, nasprotno, celo rastlo je. Ta neuspeh je lahko nauk za vse, ki vidijo v strogih kaznih glavni lek proti zločinstvu. Danes pa se bolj upošteva druga metoda, t. j., da se preprečijo zločini v kar, dalje, da se zločincu nudi prilika, da se poboljša, v najhujših slučajih pa, da se napravi zločinca neškodljivega. To se doseže z zapornim ali pa, če je pred nami v prvi nepopoljšljiv zločinec, s smrtno kaznijo. S tem pa še ni rečeno, da smrtna kazen trebi zločinstvo. Dr. Mržička je navedel celo vrsto držav, ki so odpravile smrtno kazen, vendar ni v njih opaziti nikakega naraščanja zločinstva. Iz tega sledi, da se smrtna kazni kot preventivno sredstvo ne sme precejevati in v večini slučajev ni neobhodno potrebna. Največkrat zadostuje dolgoletna ječa, ki pa naj ne predstavlja maščevanja družbe, marveč le omejitve svobode poedinca v korist družbe.

Kulturni obzornik

Pismo iz Zagreba

Naj kot prvo posebnost tega tedna omenim slikarsko razstavo M. Kl. Crnčiča, ki bo v Uličnem salonu do 15. t. m. Crnčič, eden od najstarejših generacij hrv. slikarstva, Slovencem ni baš najbolj poznan. Rodil se je 1866. v Novi Gradiski. Studiral je v Münchenu in na Dunaju, potem je prevzel mesto učitelja na umetniški šoli v Zagrebu. V začetku novembra t. l. pa je ta simpatični mož umrl.

Crnčič se je že kot dijak dal morju in iz njega vabil ono, kar nam je vsem lepo: življenje morja. Iz onih časov (iz mlajših let) je dal Crnčič največ: tedanje slike gredo med največje hrvatske tovrstne umetnine. — Pa česti pojav je, da umetniki dajo mnogo več bogastva iz sebe v mladih, nemirnih letih kakor pa v zrelih. Večina takih ljudi v starosti odneha. Tako Crnčič. Pod starost se je predal enostavnemu slikanju, ki mnogokrat spominja na diletanške stvari: neka nemoč se čuti ali naglica, da čim prej sliko proda...

Na tej izložbi ni njegovih najboljših del, ki so v privatnih rokah. (Na pomlad bo reprezentativna razstava pod pokroviteljstvom metropolita, zdaj samo zadnja ustvarjanja.) Vendar je tudi tu nekaj umetnin: »Bura«, »Jugovina«, kjer pokaže morje v strahoti nevilite. Med novimi deli je pred vsem vredna pokrajinska slika »Bohinjsko jezero pred olujno«. (Slovenci moramo Crnčiča še posebej v spominu nositi. Saj je tako ljubil naše biser, najbolj Bohinj, njegov »vilinski kraj«. Od 35 slik jih je na tej razstavi 11 iz naše domovine; Bohinj in Triglav v različicah.) Imenovane slike nisojso vsekakor slikarskih vrednot: kolorizem vravnotežen, dosežena globina, karakter naših morskih pokrajin in čista barva. — Bohinjsko jezero je poleg starejših del vsekakor eno najboljših na tej razstavi. Tu je Crnčič zares močno izrazil svetlobo neba v jezeru (kar je bil njegov namen).

Menci Klement Crnčič je bil v mladosti mnogim učitelj. Mladi so rasli pod njegovim vplivom: Babič, Krizman...

Odšel je v grob po sledi svojih tovarišev: Kovačevića in Valdeca...

V torek in sredo je gostovala v Zagrebu angleška igralska družba »The English Players« in prinesla »Hamleta« in Shawovo histor. dramo »Saint Joan«. Malo prej je ta družba igrala v Belgradu ob prisotnosti najvišjih drž. predstavnikov, zdaj pa se je že v drugo predstavila zagrebškimi intelektualcem. (Lani je pokazala Sherrifovo vojno dramo »Na koncu poti«.) Ena posebnost njih igranja je šla v oči: interpretirali so vsebino brez deklamacij, brez gest (te so se umaknile, samo da se je slišala Shakespearjeva beseda), ali vsa moč je ležala v notranjosti igralcev, v mimiki. — Odnegli so največje priznanje hrv. kulturnega sveta.

Snoči je gostoval v zagrebškem Narodnem gledališču znani filmski igralec Harry Liedtke z ansamblom berlinskih igralcev. Dajala se je komedija Oskarja Wildeja: »Ein idealer Gatte« z Liedtkejem v naslovni vlogi.

Za danes je bila napovedana Puccinijeva opera: »Gianni Schicchi« v proslavo 25. letnice umetniškega dela g. Josipa Zorman, pa je že drugič dvignjena iz programa. Definitivni datum je postavljen za ponedeljek. Zorman je začel kot cerkveni pevec pod roko komponista Hugolina Sattnerja in za to dobival kot student hrano v franč. samostanu. A niti tu niti v pevskem društvu »Slavec« in pozneje v opernem zboru — se ni našel. Šel je na tuje. Preko nemških mest Magdeburg, Potsdam, Trier, Dessau... je stopil na ruska tla, kjer je nastopal kot lirčni bariton v Libavi, Rigi etc. L. 1912. so ga pozvali v Osijek za prvega solista. Od tu je krenil v Novi Sad, a svetovna vojna ga ujame v Sarajevu. L. 1918. je bil angažiran v Ljubljani, kjer je ostal kot solist do 1923. Takrat namreč je odšel v Celje, kjer je z Zeleznikom vodil celjsko gledališče. Naslednje leto ga povabi Zagreb na inicijativo Milana Sachsa, prvega dirigenta zagrebške opere (ki je tudi zadnje dni praznoval 25. letnico svojega dela), in tu je Zorman še danes. Zorman je doma zlasti v komičnih vlogah. Močnega se je pokazal v »Fra Diavolu«, »Bohème« in »Gianni Schicchi«. — Zelimo mu še mnogo let umetniškega udejstvovanja.

Te dni bodo izšle publikacije »Matice Hrvat-ske«, katerih je po številu šest: Hrvatsko Kolo (nekak almanah znanst. razprav in beletristike); Djuro Vilović; Hrvatski jug i sjever (zbirka novel iz Dalmacije in Medjimurja); Mile Budak: Pod gorom (novele iz Like); Karaman Ljubo: Iz kolovjeve hrvatske prošlosti (kot pendant delu Ostrzygowskega: Starohrvatska umjetnosti); Marko Perojevič: Petar Kružić (zgodovinska slika Klisa in njegovega branitelja); Dr. Oton Kučera: Naše nebo (drugi popolnoma predelani natis).

12. decembra 1930

L. Golobič.

Sigrid Undset: Goreči grm

Pravkar je izšel v založbi Rütten & Loening (Frankfurt a. M.) nemški prevod romana norveške pisateljice Sigrid Undset pod naslovom »Der brennende Busch«, katero delo tvori zaključek že znanega in visoko cenjenega sodobnega romana »Gymnadenia«.

Sigrid Undset se je proslavila prav za prav s svojimi velikimi romanoma »Kristin Lavransdotter« in »Olaf Audunsson«, ki obravnava oba zgodovinsko snov. Toda pred svojo konverzijo h katoliški cerkvi, kateri sta sledila v njenem pisateljskem delovanju gori omenjena romana, je pisala Undset sodobne romane, n. pr. »Pomlad«, »Jenny«, »Gospa Hjeldee«.

V romanu »Gymnadenia« se je pisateljica spet posvetila našemu času; čudovito lepo je opisala v tem delu razvoj in dozorevanje mlade Paula Selmerja. Pripovedniške sposobnosti pisateljice so predobro znane ogromnemu krogu njenih čitateljev in častilcev, katerih je tudi med nami veliko število, da bi se v tem kratkem oznanilu mogel podrobneje spuščati vanje.

»Goreči grm« je nadaljevanje in zaključek »Gymnadenie«. V tem delu je opisala Undset težave, borbe in nevarnosti, katerim je izpostavljen dandanašnji mož. Paul Selmer, ki je dozorl do moča, gre skozi ogromno število doživetij in malone sleherni pojav sodobnega življenja mu križa življenjsko pot. Dasi je iz svetovnega nazora pisateljice skozi vse delo ohranjena metafizična hrbenica, kar se najbolj vidi iz zaključka romana, je vendar Undset umetnica tako odličnih kvalit, da njenega dela nikakor ne gre imenovati tendenčno.

Svet, ki se razgrinja v »Gorečem grmu«, je resničen in v nobenem pogledu izmalichen. Duh, ki veje iz tega dela, pa je izrazito optimističen, krščansko globok in človeško močan. Toda lepota, ki je iščeš v umetniškem delu, lepota je v »Gorečem grmu« povsem sveža in silna. Čista in neomadeževana, pesniška veličina, ki jo pričakuje od mojstrskega stvara, je v najnovejšem romanu Sigride Undset zrasla v redko dosežene višave.

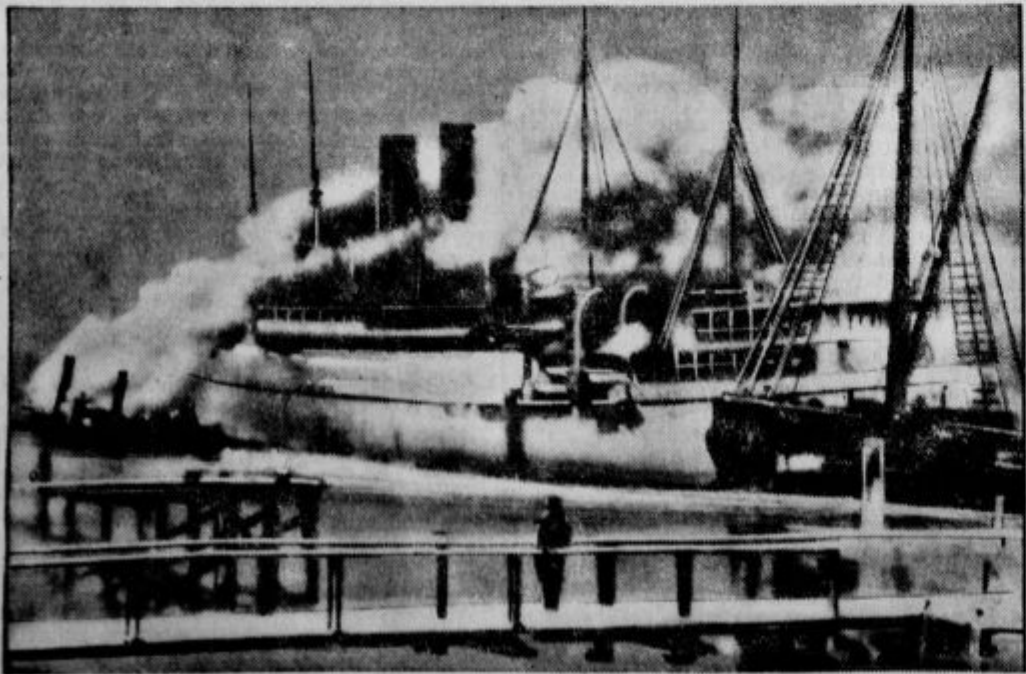
s. š.

160. letnica rojstva Bethovna. Pred 160 leti, 16. decembra 1770 se je rodil slavni skladatelj Ludovik van Beethoven v Bonnu, kjer je bil njegov stari oče kapelnik, njegov oče pa tenorist knežje opere. Bethoven je umrl na Dunaju 26. marca 1827.

kom oditi tja. Ko se je potem vrnil na dopust v domovino, ga je doma presenetila svetovna vojna. Ni pa se več mogel vrniti k svojemu oddelku v Afriko in je moral radi tega oditi na bojišče k infanteriji. Bil je na zapadnem bojišču in se je udeležil bojov pri Verdunu in v Vogezih. Tu je bil težko ranjen z dvema streloma iz strojne puške. Ko je ozdravel, so ga poslali k turški armadi. Bojeval se je pri Dardanelah, v Mezopotaniji in Palestini. Tu je bil ponovno ranjen v levo roko. V začetku leta 1918 se je bojeval v Karpatih, v poletju še istega leta pa je moral oditi na belgijsko fronto.

Po končani vojni se je udeležil revolu-

Goreča ladja »Empress of Scotland«. Angleški 25.000 tonski parnik »Empress of Scotland« je v pristanišču Blyth popolnoma zgorel.

Nar. banka in gospodarski položaj

Ze v nedeljski številki smo poročali o poročilu Narodne banke za tretje četrtletje tekočega leta. Iz poročila nadalje pomembno, da je v omenjeni dobi padel devizni sklad banke. Nadalje pa se je povisal eskontni portfelj. Ravno tako tudi oblik bankovcev. Ves promet Narodne banke pa je bil v primeri z lanskim tromesečjem manjši. Na denarnem trgu se je opazilo večje povpraševanje za kredite, vendar je bilo istočasno na razpolago dovolj sredstev, kar je vplivalo na obrestno mero. Hranilne vloge 20 največjih bank so narastle v tretjem tromesečju za 1 odstotek. Lani v istem času pa za 10%. Krediti bank pa so se povečali za 5% (v primeri z 10%).

Promet deviznih in efektivnih borz je znašal 1479 milijonov (v primeri z istim tromesečjem lani, manj 88 milj. Din). Državni papirji so bili razmeroma stalni. Od junija do septembra je narastel indeks vojne škode od 144,3 do 147,0, 7% investicijskega posojila od 118 na 119,8, agrarni pa od 126,7 na 127,6. Indeks vseh delnic je padel od 116,4 v mesecu juliju na 111,8 v mesecu septembru. Poročilo prinaša nove indekse delnic, ki vstopujejo 35 delnic v 6 skupini. Hranilne vloge so narastle od 12 milijard 238 milijonov Din na 13 milijard 160 milijonov Din, toda vstopujejo je, da doslej niso bili vstopovani podatki bank ljubljanskega Društva bančnih zavodov. Če to vstopovamo, so hranilne vloge narastle za 300 milijonov Din.

Razstava kunccev v Kranju

Da čimbolj razširi in pospeši refo kunccev med ljudstvom, je sklenil odsek, da priredi v Kranju razstavo kunccev, ki naj bi bila zgolj propagandnega značaja. Vodstvo razstave je prevzel takojšnji domačin, odbornik g. Joško Likozar, v pomoč pa sta mu bila gg. Hudales in Kregar. V soboto dne 29. nov. t. l. so prispele pošiljke članstva v Kranj, kjer so jih namestili v prostorih gostilne Petra Mayerja, katere je dal lastnik Peter Mayer, kakor tudi razsvetljavo brezplačno na razpolago. Razstavne kletke so bile odposlane iz Ljubljane ter tokom sobote lepo razpostavljene. Razstavljenih živali je bilo okoli sto in sicer sledeče pasme: belgijski orjak, beli orjak, modri dunajčan, havana, činčila, srebrec, black-and-tan, ruski kuncec ter reksi: bobber, beli, črni, železnosivi in činčila reks. V nedeljo dne 30. nov. zjutraj je bila razstava odprta, ko so prispele prvi obiskovalci gredoč od mase domov. Razstavo je obiskalo v vseh treh dneh približno tisoč ljudi, vstevši šolsko mladino. Na dan 1. decembra si je ogledal razstavo korporativno tudi občinski odbor z g. županom na čelu. Tudi obče znana miss Copeland se je potrudila v Kranj, si ogledala razstavo ter se porazgovorila z navzočimi člani — rejci. V splošnem se je opazilo, da vlada med vsemi sloji veliko zanimanje za gojenje plemenitih vrst kunccev. Oddanih je bilo nešteto navodil, poleg knjige »O reji domačega zajca«. Pristopilo je tudi večje število novih članov, ter so se sklenilo tudi nekaj kupelj. Rejci iz Trčiča in Jesenice so naprosili odbor, da priredi podobno razstavo ter obenem tudi predavanje v Trčiču in na Jesenicah. Odbor bo skušal ustreči ter bo priredil v mesecu januarju oz. februarju podobno razstavo, ki jo bo spopolnil še z izdelki iz kuncje kožuhovine. Z vstopnino na razstavi so bili kriti le delni stroški prehrane in prevoza. Ostalo bo kriji odbor iz podpore, katero je zaprosil v ta namen pri kr. banski upravi v Ljubljani.

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto-Kandila Telefon št. 18

Posestvo v naem

Oddam za več let v naem okoli 8 oravov rodovitne zemlje v sredini mesta, posebno primerno za cvetličarja ali vrtnarja. Odda se tudi veliki sadni vrt. Najemnik prevzame na željo tudi vsa gospodarska poslopja. Obenem se odda tudi veliki industrijski objekt (prejnska žaga). — Vsa pojasnila pojasnila daje lastnik

DRAGO HADL v Novem mestu.

Uslišal te je Bog, kar si Ga prosil, Ko v zadnji je popotnici prišel — Ves čist, ves lep, kot sneg, ki je zapadel, Si z Njim in k Njemu v večnost Ti odšel. Odpusti solzam... Tvoje naj radosti V večnem raju nikdar ne kalé. Bridkost je huda in izguba težka, A — v voljo božjo vdano je srce.

Vsemogočni Bog je rešil kratkega, a težkega trpljenja našega prelubega, dobrega sina ozir. brata, svaka in strica, gospoda

Janeza Štembala

sina posestnika iz like vasi

dne 14. decembra 1930, previdenega s tolažili svete vere.

Pogreb dragoga pokojnika bo v torek, dne 16. decembra iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Ig, dne 15. decembra 1930.

Zalujoči starši, bratje in sestre in vsi ostali sorodniki.

Umrli nam je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, nečakinja, gospodična

Hermína Palčar

absolventinja ženske obrtne šole

dne 14. dec. po dolgi mučni bolezni, večkrat prevedena s tolažili svete vere.

Pogreb preljubljene se bo vršil v torek, dne 16. dec., ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Žitnikova ulica 17, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. decembra 1930.

Zalujoči ostali.

Vsi dohodki države so znašali v tretjem četrtletju 3 milijarde 169 milijonov Din, kar pomeni napram prejšnjemu četrtletju napredek za 504 milijone Din, v primeri z lanskim letom pa za 175 milijonov Din. Najbolj so narastli dohodki neposrednih davkov, ki so dali 625 milijonov Din (180 milijonov Din), nadalje dohodki državnih podjetij, ki so dali 967 milijonov Din (v primeri z lani 56 milijonov Din več).

Nadalje prinaša poročilo podatke o stanju našega kmetijstva in izbrano obdeluje posamezne panoge industrije. V tretjem tromesečju je znašala produkcija premoga 1.081.000 ton v primeri z 1.480.000 tonami v tretjem četrtletju lani in 1.087.000 ton v drugem tromesečju 1930. Podatke o zunanji trgovini prinašamo itak redno. Poročilo nadalje ugotavlja, da so cene uvoznih predmetov padle od julija do septembra od 80,4 na 77,7, cene izvoznih predmetov pa od 95,1 na 86,3.

Število brezposelnih je v tretjem tromesečju padlo od 9850 na 6440.

Število nalovljenih vagonov je znašalo 440 tisoč, kar pomeni v primeri z istim tromesečjem 1929 zmanjšanje za 55.000 vagonov. Tonaža ladij, ki so pristale v naših pristaniščih, je od drugega na tretje četrtletje narastla od 3.989.000 ton na 4.153.000 ton. Državna rečna plovba je dosegla 135 milijonov tonskih kilometrov, kar pomeni v primeri z istim časom lani nazadovanje za 44 milijonov.

Oddaja v zakup. Ravnateljstvo banovinskega zdravilišča Rogaška Slatina razpisuje v zakupno oddajo (vse brez inventarja): hotel »Solnce« z restavracijo in pritliklino, lokal trgovine z galanterijo v kriptem žetališču, lokal delikatese in lokal modne trgovine v paviljonu tik kriške žetališča.

Borza

Dne 15. decembra 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so težaji bili slabši. Promet pa je bil prav znaten. Posebno v devizah Berlin in Curih, katere je bilo vsake zaključeno nad 1 milijon Din. Nadalje je bil znaten promet še v devizah New York, Praga in Dunaj. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2272,50—2278,50, Berlin 1345,75—1348,75 (1347,25), Bruselj 789,16 bl., Budimpešta 988,78 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 798,58—799,58 (799,08), London 273,94—274,78 (274,38), New York 56,275—56,475 (56,375), Pariz 220,95—222,95 (221,95), Praga 167,17—167,97 (167,57), Trst 295,73—295,90.

Zagreb. Amsterdam 2272,50—2278,50, Berlin 1345,75—1348,75, Bruselj 789,16—790,25, Budimpešta 988,88—989,88, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 798,57—799,57, London 273,98—274,73, New York 56,275—56,475, Pariz 220,95—222,95, Praga 167,17—167,97, Trst 294,804—296,804. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 18,2 milij. Din.

Beograd. Amsterdam 2272,50—2278,50, Berlin 1345,75—1348,75, Bruselj 787,55—790,55, Budimpešta 987,27—997,27, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 793,57—796,57, London 273,93—274,73, New York 56,275—56,475, Pariz 220,95—222,95, Praga 167,19—167,91, Trst 294,72—296,72.

Curih. Beograd 9,1260, Amsterdam 207,60, Atene 6,68, Berlin 122,92, Bruselj 72, Budimpešta 90,225, Bukarešt 3,06, Carigrad 2,44, Dunaj 72,55, London 25,03, Madrid 52,40, New York 515,45, Pariz 20,25, Praga 15,29, Sofija 3,735, Trst 27, Varšava 57,80, Kopenhagen 137,90, Stockholm 138,88, Oslo 137,90, Helsingfors 12,97.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenca za državne papirje je bila danes nekoliko čvrstejša. Vojna škoda se je začela trgovati tudi že za marčev termin. Promet beležila le vojna škoda in 7% Blerovo posojilo. Med bančnimi papirji je danes tako v Ljubljani kakor v Zagrebu narastel tečaj ljubljanske kreditne banke od 122 denar na 124 denar. Nadalje je bila zaključevana Jugobanka po 77,50 in 78, Zemaljska po 129, Unifonbanka pa je popustila na 189,50. Industrijski papirji beležijo kakor običajno malo zanimanja in prometa. Danes je bila zaključena le osješka Sečera na po neizpremenjenem tečaju 298. Med paroplovnimi družbami je bil zabeležen le zaključek v delnicah Oceanije po 220. Omenjati moramo tudi, da je bil denar za Trboveljsko za ultimo februarja 370 in da je tečaj Trboveljske v primeri s petkom znatno popustil.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92,25 bl., 7% Bler. pos. 81,75 bl., Tob. srečke 50 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 124 den., Prastrediona 935 den., Kred. zavod 170—180, Večve 124 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 235—255.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86,50 den., agrari 53 bl., vojna škoda ar. 426,50—427,50, (427), Kasa 426,50—427,25 (427), 12. 426,50—427 (426,75), (427). 2. brez kupona 417—419, 3. 417,50—418 (417,50—418), srečke Rdeč. križa 50 bl., 8% Bler. pos. 91,50—92,50, 7% Bler. pos. 80,50—81,25 (81,5), 7% pos. Drž. hip. banke 79,50—80,25, 6% begl. obveznice 71,50 bl. Bančne delnice: Ravna gora 50 d., Hrvatska 35—37, Polje 56—57, Kreditna 97—101, Unifon 189—190,50 (189,50), Jug 77,50—78 (77,50, 78), Lj. kred. 124 den., Medjunarodna 67 den., Obrl. 36 den., Prastrediona 935 den., Srbska 196—200, Zemaljska 128—129 (129). Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 130—136, Slavkove 50 den., Slavonija 200 den., Našice 900 bl., Danica 100 bl., Pivara Sar. 200—220, Drava 235—236, Sečera na Osjek 298—302 (298), Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 200 den., Brod, vag. 30 den., Union 95—115, Večve 126 den., Isis 40—45, Ragusa 390 bl., Oceanija 220—225 (220), Jad. plov. 570 bl., Trboveljska 368—371, 2. 370 den., Split cement 300 den.

Beograd. 7% inv. pos. 87,25 (25.000), agrari 52,50, vojna škoda 12. 427,50 (400), Tob. srečke 22, Srečke Rdeč. križa 35, 7% Bler. pos. 81,50, 7% pos. Drž. hip. banke 81,25 (8000 dol.).

Dunaj. Podon. savska-jadran. 86,45, Wiener Bankverein 168,00, Creditanstalt 46,70, Escompteg. 157,45, Zivno 89,25, Union 23, Aussiger Chemische 152, Mundus 142, Alpine 18,13, Trboveljska 46,60, Kranj. ind. 40, Leykam 3, Rima Murany 62,75.

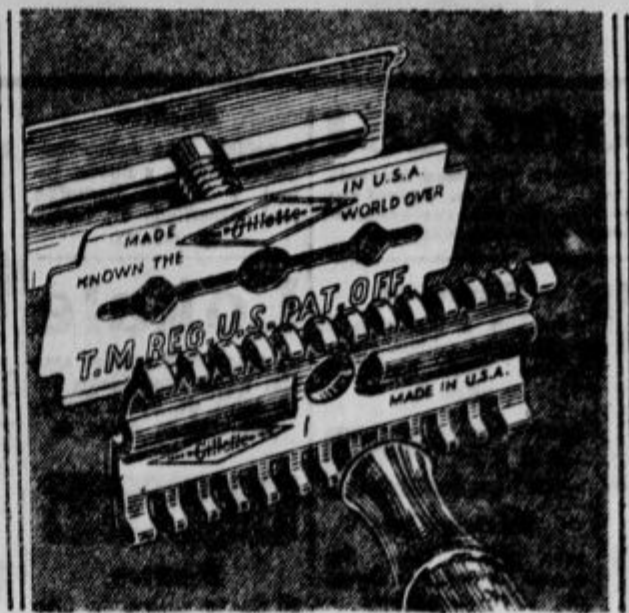
Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 3 vagoni smrekovih desk. Tendence neizpremenjena. Eksektivne prodaje: 8 vag. buk. oglja fko vag. Postojna ter 22 lir za 100 kg, 20 vag. buk. oglja vilanega fko vad. meja, lir 22 za 100 kg.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. 78 kg 135—140, bač. in srbač. 70/80 kg 140—145, ladja Tisa 79/80 kg 142,50—145, gban. 180—145, jban. 185—137,50, slav. 78 kg 127,50—132,50, sr. 78 kg 130—132,50, Sombor 79/80 kg 132,50—137,50, slav. 77/78 kg 125—127,50, ječmen 68/64 kg 105—111, vst. 137,50—142,50, koruza bač. stara 95—100, nova 12. —, 1. 77,50—82,5,

SAMO EN POSKUS

z NOVIM Gillettovim rezilcem in NOVIM Gillettovim aparatom zadošča!

Nikdar ne boste marali več drugega!

Ni več bolečega „trganja“ ali „puljenja“ pri britju. In zakaj?

Pazite: Najvažnejše za neoporečno delovanje aparata je brezhibna napetost rezilca. Ta pa je zdaj zagotovljena.

Vogali NOVEGA Gilletovega aparata so posebno dobro ojačeni, tako da se aparat ne pokvari, tudi če pade na tla. A tudi če se vogali malo ukrivijo, ostane napetost enakomerna, zakaj vogali rezilca so odsekani.

Še danes si morate nabaviti NOVI Gillettov brivski aparat. Čaka Vas v elegantnem etuiju s 24 karatno pozlatitvijo. Tudi škatlico z NOVIM Gillettovim rezilcem dobite zraven.

Cena kompletnemu aparatu Din. 80 NOVO Gillettovo rezilce: zavojček s 5 komadi Din. 28,50 zavojček z 10 komadi Din. 57.

V vseh trgovinah te stroke.

NOVO rezilce Gillette je uporabno tudi v originalnem aparatu.

Gillette

Ljutomer

Občinski proračun mestne občine, o katerem je razpravljalo na sinočnji seji občinski zastop, obsega v skupnem 586.957,60 Din dohodkov in 586.483,64 Din izdatkov. Dohodki bodo dotekali iz občinskega gospodarstva, iz raznih pristojbin z občinskih taksami, iz občinskih trošarin na alkoholne pijače in iz občinskih naklad na klanjo živino in na razna vozila. Te so letos na novo uvedene. Razen tega se bo pobirala 52% občinska dokača na vse neposredne državne davke. Izdatki se bodo porabili za občinsko gospodarstvo, za upravo občine, za obrestovanje posojil in odplačevanje dolgov, za javna dela, za zdravstvo, šolstvo, socialno skrbstvo in kmetijstvo.

Po predpisu finančne kontrole je mesto Ljutomer plačalo lansko leto 261,83 Din drž. neposrednih davkov. Pravzaprav to ni veliko za mesto. Vzrok: Ljutomer ima razvite industrije in veletrgovine. Z lanskega letnega 40% doklado je mestna občina dobila 104.417,20 Din, z letošnjo 52% doklado bo dobila 136.151,60 Din.

Od občinskih taks je lansko leto mestna občina dobila samo 4000 Din. Kakor smo poročali, so letos vse občinske takse zvišane, tako da bo letos prejela na ta račun predvidenih 10.959 Din.

Ponk na kmetijsko nadaljevalni šoli se bo pričel takoj po novem letu, — v meščanski šoli v Ljutomeru.

Št. Jernej na Dolenjskem

17.000 Din dobijo bikorejci krškega okraja za nagrado za licencirane bike od banske uprave. Licenciranje se je vršilo že sponiladi Bikorej občine Št. Jernej so dobili za tri najboljše bike, ki so dosegli 27 točk, od banovine 1425 Din, 500 Din je prispevala občina, 100 Din pa Kmetijska posojilnica.

Zivorejska zadruga pod večjim načelnikom Franc Videtom vidno napreduje. Izboljšanje živinoreje in praškerije je tudi edini izhod iz splošne gospodarske krize. Minul teden so člani živinorejske zadruge iz Planine nakupili več glav živine montafonske pasme. Da se zboljša svinjoreja, je banska uprava poslala na zadrugo tri mesarje polahitene nemške pasme. Da bi pa čim prej upoštevali uspehi umetnih gnolj, se bo za poskušno razdelilo naprednim gospodarjem, članom zadruge, 1000 kg umetnega gnolja, nitrofoskala.

3.—5. 90—95, 5. 92,50—97,50, sr. suš. 1. 90—94, moka 0 g 230—250, št. 2 200 220, št. 5 180—190, št. 6 155—160, št. 7 107—115, št. 8 82,50—87,50, otrobi 75—80. Tendence: promet: 10 vagonov pšenice, 3 vagona ovasa, 21 vagonov koruze, 1 vagon ječmena, 7 vagonov noke, 2 vagona otrobov, skupaj 44 vagonov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 16. decembra: 12.15 Plošče (Donski kozaki, operetna glasba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 13.00 Radio orkester. — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Solnični sistem. — 19.00 Mladinska ura (Jaro Dolac: Polarne ekspedicije). — 19.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. — 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Zagreba: Jugoslov. koncert na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kraja. — 22.30 Poročila in časovna napoved, plošče.

Sreda, 17. decembra: 11.00 Slavnostna akademija Mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraja Aleksandra. — 12.15 Plošče (slovenska glasba, plesni slagerji). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Literarna ura: Izbrana mesta iz del L. N. Tolstega. — 19.00 Dr. Nikolaj Preobrazenski: Rusčina. — 19.30 Prof. Silvio Kranjec: Poglavlje iz sociogeografije. — 20.00 Prenos iz Prage: Koncert češke filharmonije. — 22.00 Poročila in časovna napoved.

Drugi programi

Sreda, 17. decembra.

Beograd: 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 12.30 Radio orkester. 17.00 Otroška ura. 17.30 Kitar. 18.00 Narodna na dudo. 20.00 Narodne. 20.30 Jugoslov. večer. 22.30 Čiganska glasba. — Zagreb: 9.00 Svečana služba božja. 11.30 Jugoslov. glasba. 17.00 Popoldanski koncert. 20.00 Praga. 22.00 Novice, vreme in sneg. 22.10 Zvočni film. — Budapešt: 12.05 Koncert policijskega orkestra. 17.25 Orkestralni koncert. 18.45 Čiganski orkester. 20.00 Praga, nato plošče. — Dunaj: 11.00 Plošče. 15.20 Popoldanski koncert. 19.30 Zabavni koncert. 20.30 Služna igra. 22.10 Bachova dela za orgle. — Milan: 12.15 Pesta glasba. 19.30 Zabavna glasba. 21.00 Opera. — Praga: 20.00 Simfonični koncert češke filharmonije. — Langenberg: 17.15 Popoldanski koncert. 19.45 Večerna glasba. 21.05 Simfonični koncert. — Rim: 17.00 Pester koncert. 20.30 Drama. — Berlin: 20.00 Pevski zbori. 21.10 Koncert. 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 20.30 Glasba. 21.00 Koncert. — Toulouse: 12.45 Koncert simfoničnega orkestra. 17.30 Popovek. 18.55 Operetna glasba. 20.00 Orkestralni koncert. 21.00 Koncert. — Muhlacker: 12.15 Promenadni koncert. 16.00 Popoldanski koncert. 20.40 Simon Boliver (100letnica njegove smrti). 22.00 Radio orkester. — London: 18.40 Sekstet. 21.00 Koncert vojaške godbe. 22.30 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 11.00 Plošče. 12.30 Orkester. 16.30 Koncert. 18.30 Mešan zbor. 19.30 Pesmi. 19.30 Praga. — Leipzig: 19.30 Koncert vojaške godbe. 20.30 Breslau. 22.30 Radio orkester.

Mariborsko gledališče

Torek, 16. dec. ob 20: PRODANA NEVESTA. ab. B. Slavnostna predstava.

Pozor, ljubitelji zimskega sporta!

Pred nakupom zimsko sportskih predmetov oglejte si veliko zalogo smučk navadnih kakor Hickory, vseh vrst vezav in palic, maže, drsalk ter vseh za zimski sport potrebnih predmetov pri trdki:

J. GOREC ^{nasl.} **AUERHAMMER-OGRIH** - Miklošičeva c. štev. 30
trgovina s kolesi, šivalnimi stroji, avtomobilnim priborom, pnevmatiko in zimsko sportnimi predmeti, kjer se Vam nudi velika izbira po najnižjih cenah.
Smučarski klubi, Sokolska društva poseben popust!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zamožni! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe kcejo

Mladenič
išče stalno dobro službo pri dobrem kmečkem gospodarju takoj — prvič. Naslov v upravi pod št. 14.232.

Službo dobe

Natakarico
mlado, sposobno in veščo z jamstvom Din 2000 iščem za svojo gostilno. Pogoje in ponudbe poslati na — Ivo Vranešič Sunja.

Občinski urad Mrčna sela p. Koprivnica potrebuje s 1. januarjem

občin. tajnika

Prikrojevalec
Stalno mesto dobi dobro izučen čevljar pri krojevalcu gornjih delov, samo za fina dela. Plača dobra. Nastop takoj. — Brata Naglič, čevljarna, Ziri.

Stanovanja

Prazno sobo
mirno in svetlo, išče gospod. Ponudbe pod »Prazna soba« št. 14.231 na upravo.

Stanovanje

enosobno, z elektriko in pritlikinami oddam stran-ki brez otrok. Kavškova ulica 5.

Pouk

Soferska šola
prva oblast. konc. Ca-mernik Ljubljana Dunaj-ska c. 36 (Jugoauto) — Tel. 2236 Pouk in prak-tične vožnje

Za zidarske mojstre
Instrukcije za pripravo k ispitom za zidarske mojstre prevzame I. Ogrin, stavbenik, Ljubljana. Gru-berjevo nabrežje 8.

Poizvedbe

Zgubil se je
v Kranju 17. novem. 1930 mal psiček, rjave barve z belo liso vrh vrata. Naj-ditelj se naproša, da spo-roči na naslov: Franciška Koritnik, Klanec, pošta Komenda.

Vnajem

Kolarsko delavnico
dobro vpeljeno, dam v najem, tri mesece brez-plačno, na velikem voz-nem prometu, tik velike lesne industrije in v bli-zini dveh kovačev. Pro-dam tudi zalogo kolarske-ga lesa in kolarsko oro-dje. Naslov v upravi Slo-venca pod št. 14.230.

Gostilno

v večjem trgu, dobro vpe-ljano, oddam z novim le-otom v najem. Ponudbe pod »Gostilna« št. 14.234 na upravo.

Lokale

za pisarno v sredini me-sta, poleg Marijinega tr-ga, odda dr. Frilan Franc, Miklošičeva cesta 4.

Posestva

Posestvo
10 do 15 oralo, in hišo št. 10 v Sp. Velovlaku proda za 95.000 Din — Cizerl Franc, Sp. Velo-vlak, Moškanjci.

Prodaja se posestvo
s hišo in gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju, ob prometni ban-ski cesti v Posavju. Odda se event. tudi dobro ido-ča trgovina v najem. Več se poizve v upravi »Slo-venca« pod št. 14.228.

Glasba

Pianino
črn, skoraj nov, ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 14.119.

Klavirji

Zaloga in izposojevalnica klavirjev. — Strokovnja-ško popravilo in čisto uglaševanje Nizke cene, tudi na obroke. — To-varna klavirjev: Warbi-nek, Ljubljana, Gregorči-čeva 5, Rimska c. 2.

Pianino
prodam. Naslov pri »Slo-venca« pod št. 14.188.

Harmonike

izdeluje in popravlja naj-ceneje Anton Zeleznik — izdelovatelj harmonik — Vrhnika.

Kupimo

Hrastove prage
2,60 × 26 × 16, 2,60 × 25 × 15, za komad plačam proti akreditivu 66 Din franko vagon Špilje. Po-nudbe na upravo pod št. »14.162«.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, ruvelir Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Vrednostne papirje

srečke obligacije, delnice kupuje upravništvo »Mer-kur«, Ljubljana, Selenbur-gova ulica 6/II. tel. 30-52

Prodamo

Fižol za kuho
nizke vrste od 2 do 2,75 Din, visoke vrste od 3 do 3,50 Din nudi na drob-no Sever & Komp. Ljub-ljana, Gosposvetska c. 5.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg. druga vrsta po 38 Din kg. čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpoš-ljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistil-nica perja

Čitajte in širite »Slovenca«!

Za koledarje

hrbtčke po nizki ceni, in dnevne bloke štev. III po 75 para pri Josip Uran Ljubljana, Mestni trg 11.

Pisalni stroj

Smith & Bros, zelo dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.235.

Cenjene dame!

Dlačice na bradi in drugod Vas ženirajo, Vam kvarijo Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »VENERA« eliksir Vas reši v par sekundah brez bolečin vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes. Ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 stekl. »VENERA« za 10 Din (pred-plačilo), na povzetje 18 Din; 2 stekl. 28 Din; 3 stekl. 38 Din: Rudolf Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10 a.

Za Božič in novo leto

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, po-samezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. — Ceniki franko. **„TRIBUNA“ F. B. L.** tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta štev. 4

Koledarje

za novo leto z bloki, velika izbira, tovarni-ška kolekcija, priporoča gospodom trgovcem Rudolf Smolej, Maribor, Ruška cesta št. 2.

Obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24 Veletrgovina z žitom.

potujočega organa

Prvovrstna zavarovalna družba išče za akvizicijo in organizacijo vseh vrst zavarovanja proti nezgodam, zakonite dolžnosti jamstva (Haftpflicht) in vseh vrst poškodb na avtomobilih. — Oziralo se bo samo na osebe, ki morejo dokazati, da so v teh strokah že z uspehom poslovale. — Poleg fiksne plače, dnevnic za čas potovanja se da tudi provizija. — Pismene ponudbe z označbo zahtev glede plače naj se pošljejo na »Publicitas« d. d., oglasni zavod, Zagreb, Ilica 9, pod značko »Nezgoda« št. 25.257

Kompletne CIRKULARNE ZAGRE, tudi POSAMEČNE LISTE in VRETENA

do učenja po konkurenčnih cenah
FERDO SMOLA, So. Jurij a. l. z.

PLETENINE

na debelo! na drobno!

PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI
p. Jesenice - Gorenjsko

Longines
10 GRANDS PRIX

Dobi se v vseh boljših trgovinah te stroke

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nadvse ljubljena mama, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Paulina Pogačnik roj. Guardia

soproga fotografa in posestnika

dne 13. decembra po daljši, težki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, nenadoma umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 16. decembra ob 2 popoldne od doma žalosti, Hradskega vas 84, na pokopališče v Štepanjo vas.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1930.

Ivan, soprog; Janko in Josip, sinova; Lojzka por. Marn, Mimi por. Žitnik, Pavla, Stanka por. Hudnik, hčere, in vse ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Gregorc

soproga mesarskega mojstra

v ponedeljek, dne 15. decembra 1930 nenadoma boгуvdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 17. decembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 81, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1930.

Anton Gregorc, soprog in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955

Linnaiske noči so bile tudi koncem julija še svetle.

Na vsak način nerodno svetle po mnenju angleškega polkovnika Trottera. Mnogo presvetle po naziranju dr. Glosina. Sicer je zahajalo solnce okrog polnoči eno uro za obzorje. Vendar je bilo v somraku še vedno mogoče prepoznati moža na odprtem polju na dvesto metrov. Popolna tema bi bila ljubša mali četi, ki je taborila v linnaiskem gozdu pod vodstvom polkovnika Trottera.

Dvajset mož. Izbrani angleški vojaki. V majhnih oddelkih po štiri do pet, v civilu, so bili dospeli tekom zadnjih treh dni z vladnimi letali proge Edinburg-Haparanda. Ko nedolžni potniki so hodili ob Tornaelfu navzgor. Tu so gojili ribarski sport. Tam zbirali rudnine. Vse, samo ne vojaki.

Ob predpisanih urah so bili vsi na določenem mestu, na gozdni jasi blizu hiše Erika Truworja. Bili so tam in se zabavali kakor vneti turisti. Postavili so šotore, kuhali na prostem in si uredili udobno.

V enem šotorov je sedel polkovnik Trotter in se razgovarjal z dr. Glosinom; z britsko trmoglavostjo je branil svoje stališče.

»Moje povelje se glasi, da primem tri prebivalce te hiše, po imenu Erika Truworja, Silvestra Bursfelda in Somo Atmo, in jih pripeljem žive v London. Angleški častniki imajo navado, da izvršujejo točno službena povelja. Vi morete ko civilist imeti dru-

gačno naziranje o stvari. Zame in moje ljudi velja moje.«

»Gospod polkovnik, vi podcenjujete nasprotnike, s katerimi imate opravka. Ustrašil sem se vašega načrta. Vi hočete z dvajsetimi možmi obkoliti hišo, vstopiti enostavno noter in prijeti iskane?«

»Natanko tako, kakor pravite, gospod doktor. To je način, kako izvršujemo taka naročila. Čim obkolijo moji ljudje hišo, ne uide nobena miš iz nje. Seveda bi moral obžalovati, če nameravajo iskani bežati. V tem slučaju je mojim ljudem ukazano, da streljajo.«

Dr. Glosin je tekaj liki ujeta zver po tesnem šotoru sem in tja in vil roke.

»Gospod polkovnik, nimate sploh pojma, s kom imate opravka. Morali bi priti semkaj z letalom in spustiti na streho najmočnejši zračni torpeda, ki ga poseduje vaša armada. Sekundo po vašem prihodu bi morali razstreliti celo hišo do najgloblje kleti. Potem bi bila... ne rečem popolna, ampak vsaj precejšnja možnost, da so zarotniki uničeni.«

Polkovnik se je sočutno nasmehnil.

»Zdi se, da imate resno strah pred prebivalci te hiše. Well, gospod doktor, kot civilist niste dolžni kazati posebnega pogauma. Vendar mi boste prepustili, da uredim to zadevo na svoj način.«

Polkovnik je pogledal na svojo uro.

»Tako enajst. V tej prokleti deželi se ne stemni. Narednik, ki dobro govori švedsko, je odšel, da si natančneje ogleda hišo in njene stanovalce.«

»Tudi to še!« Dr. Glosin je izgovoril besede z neizmerno nevoljo.

»Imate kaj ugovarjati temu ukrepu, gospod doktor? Pri vsaki vojski na svetu je navada, da preiščejo teren pred napadom.«

Medtem ko je govoril polkovnik svoj nazor z odločnostjo starega vojaka, se je dr. Glosin zopet usedel na nizek stolček. Resno in določno so se mu izvijale besede iz ust.

»Naj se usmili usoda vas in vaših ljudi. Vi ste na tem, ko mož, ki se postavi pred tigra s samo palico.«

Neki mož je stopil v šotor. Tudi v civilni obleki si spoznal vojaka v njem. Narednik Mac Pherson, ki se je vrnil z izvidništva. Škot s košatimi obrvmi, velikimi modrimi očmi in osivelo brado. Podal je svoje poročilo v kratki, zgoščeni obliki. Najprej je previdno obšel hišo od zunaj in opazil, da delata dva moža skupaj pri stroju v hiši.

O tretjem ni mogel ničesar izvedeti. Tedaj se je na kratko odločil in vstopil v hišo. Vrtna vrata so bila odprta. Neovirano je prišel skozi vrt v hišo. Stopnice so vodile k verandi.

Veranda je bila prazna... Zdela se je vsaj v prvem hipu prazna. Ko je hotel dalje v hišo, je slišal nenadoma glas. Na nizkem divanu v kotu verande je sedel temnopolt človek. Še preden je mogel postaviti svoja vprašanja v švedščini, ga je Indec nagovoril angleško. Le nekaj besed. Smisla ni mogel odkriti v njih, čeprav je na povratku še tako premišljal.

Kako se glasijo besede, je hotel vedeti polkovnik.

»Da, gospod polkovnik! Mož mi je dejal: Kar iščeš, ni tukaj; kar je tukaj, ne iščeš.«

»Nesmisel!... Humbug!... Indska sleparija!...« Polkovnik je ježno siknil med zobmi. Potem je postal zopet služben in vprašal dalje: